

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie január - marec 2002 - Česká republika

Výsledky projektu HESO za Českú republiku zostavuje [Inštitút ekonomických štúdií Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovy](#).

	JANUÁR - MAREC 2002	RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
	PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU	[-300;300]	[-3;3]	[0-100%]
1.	Digitalizácia archívov dôchodkového zabezpečenia	176,8	2,64	67,1
2.	Vznik úverového registra neplatičov	137,4	2,41	57,1
3.	Zákon o platobnom styku (skrátene doba bankových prevodov)	122,2	2,32	52,7
4.	Zníženie sadzieb ČNB a intervencie proti korune na devízovom trhu	88,7	1,32	67,3
5.	Návrh zákona o financovaní štúdia na vysokých školách (návrh na zavedenie školného)	87,9	1,48	50,9
6.	Novela branného zákona (profesionalizácia armády)	83,3	1,62	51,4
7.	Vyslanie zdravotníckych pracovníkov a vojakov do Afganistanu	73,8	1,55	47,7
8.	Návrh novely zákona o cenách (presnejšie označovanie cien tovaru cenovkou)	65,6	1,65	39,8
9.	Financovanie výstavby kampusu Masarykovej univerzity v Brne	47,7	1,41	33,9
10.	Novela zákona o dôchodkovom poistení (pravidelná valorizácia dôchodkov)	37,6	0,82	45,9
11.	Vyčlenenie pivovaru Budvar České Budějovice z privatizácie	34,7	1,09	31,8
12.	Sprístupnenie zväzkov komunistického StB verejnosti	32,4	0,91	35,7
13.	Návrh na presťahovanie Rádia Slobodná Európa	27,3	0,59	46,1
14.	Zvýšenie tarifných miezd zamestnancov verejného sektora o 11%	26,5	0,59	44,8
15.	Financovanie vojenských misií v rámci boja proti terorizmu	25,8	0,62	41,7
16.	Zrušenie tendra na predaj Českých energetických závodov (ČEZ)	18,5	0,30	61,5
17.	Návrh na zriadenie Inštitútu pre dokumentáciu komunistického totalitného režimu (spravovanie zväzkov a dokumentov StB)	5,0	0,18	27,3
18.	Návrh na zrušenie špeciálnych (osobitných) škôl (návrh školského zákona)	-3,7	-0,10	39,3
19.	Návrh novely cestného zákona (predĺženie hraničného veku dovezených ojazdených áut na 8 rokov)	-17,1	-0,52	32,6
20.	Odmietnutie návrhu novely Ústavy ČR (väčšie právomoci Senátu ČR)	-25,0	-0,57	43,8
21.	Deblokácie ruského dlhu	-27,8	-0,55	50,9
22.	Zlúčenie spoločnosti ČEZ s regionálnymi distribútormi	-86,5	-1,48	58,6

			RATING I. ŠTVRTĚROKU 2002 - přijaté opatření			56,5			
			RATING IV. ŠTVRTĚROKU 2001 - přijaté opatření			12,5			

- [Fórum odborníků](#)

1. Digitalizace archívu důchodového zabezpečení

Komentář odborníků k hodnocení

Vítězem 1. čtvrtletí 2002 se stal počín České správy sociálního zabezpečení, která převedla dokumenty potřebné pro výpočet důchodů do digitální podoby. Fórem odborníků byl oceněn zejména fakt, že proces digitalizace 31 miliónů dokumentů trval neuvěřitelných 75 dní. Tento krok, který je prost jakéhokoliv politického zabarvení, je chápán jako krok směrem k občanovi a tudíž hodnocen velmi vysoko. Nicméně se jedná pouze o první krok na dlouhé cestě, na jejíž konci by stát měl mít ve svých databázích individuální konta občanů a každý by si tedy ukládal své odvody na svůj účet. Nynější systém stále funguje na principu průběžného financování, tj. současní daňový poplatníci de facto platí důchody svých rodičů.

Charakteristika opatření

V lednu tohoto roku se podařilo České správě sociálního zabezpečení převést do digitální podoby veškeré podklady nutné pro výpočet starobních, invalidních a dalších důchodů. Celý proces digitalizace 31 miliónů dokumentů se ČSSZ podařilo zvládnout za 75 dní. Digitalizace archívu umožní zkrátit dobu potřebnou k výpočtu důchodů z nynějších asi 6 týdnů na několik dní a do budoucna umožní vytvoření individuálních penzijních účtů, tj. výčet zaplacených dávek jednotlivých občanů. Digitalizace archívu také odstranila problematickou situaci, při které veškeré dokumenty pro výpočet důchodů byly drženy v pražské centrále a neexistovaly jejich kopie. Při případném zničení originálů by stát nebyl schopen určit výši důchodů jednotlivých občanů.

2. Vznik úvěrového registru neplatičů

Komentář odborníků k hodnocení

Respondenti vidí jeho důležitost při zlepšování platební morálky. Zdůrazňují fakt, že k podobnému kroku mělo dojít dříve, podíly neklasifikovaných úvěrů u bank by nedosáhly takových výší a sanace bank by nemusela být tak nákladná. Registr jistě pomůže řešit problémy s neplatiči a zvýhodní ty, kteří své dluhy splácejí. Zásadní riziko vidí v ochraně osobních dat a ve faktu, že přístup do databáze je pouze pro velké banky.

Charakteristika opatření

Od května začne fungovat úvěrový registr fyzických osob, který má zabránit neplatičům přístup k půjčkám a spolehlivým klientům naopak úvěry zlevnit. Banky již nyní nový systém zkoušejí, databáze je ve zkušebním provozu. Znamená to, že v den spuštění bude mít pět největších bank přístup k záznamům o fyzických osobách a živnostnících, kterým půjčily peníze. Kromě jména, příjmení a rodného čísla získají z registru údaje o jejich úvěrovém vztahu k bance, o počtu půjček, platebních karet a také o disciplíně splácení včetně stavu kontokorentu. Dalších deset bank včetně stavebních spořitelen se k němu připojí během několika měsíců. Stejně tak budou mít lidé možnost získat výpis o svém záznamu v úvěrovém registru, jednou za rok bezplatně, při dalších příležitostech za 70 korun. Tato nová zbraň bank proti neplatičům je však stále předmětem diskusí s úřadem, který bdí nad citlivým daty.

3. Zákon o platebním styku

Komentář odborníků k hodnocení

Podle hodnotících se jedná o velice praktický zákon, který zvyšuje ochranu spotřebitele a přinese občanovi řadu výhod. Zákon by podle nich měl napomoci k utváření jasnějších pravidel na bankovním trhu a adekvátním způsobem postihovat banky v případě zanedbání jejich povinností. Někteří členové Fóra považují zákon za posun dobrým směrem, avšak přijali by i razantnější řešení dané problematiky. Odborníci oceňují zákon rovněž v souvislosti s harmonizací českého práva s legislativou Evropské unie.

Charakteristika opatření

Zákon, schválený Poslaneckou sněmovnou ČR, by měl přiblížit českou legislativu normám Evropské unie. Hlavním cílem tohoto vládního návrhu je zvýšit ochranu spotřebitele a zajistit mimosoudní vyrovnání sporů, které vzniknou při platebním styku. Úprava rovněž stanovuje úroky z prodlení, na které bude mít klient banky automaticky nárok, nebude-li převod peněz proveden v zákonem vymezené lhůtě. Na mezibankovní převod v tuzemsku bude mít banka dva dny, do zahraničí pět dnů. Převod v rámci jedné banky by se měl uskutečnit za den. Zákon pamatuje i na řešení sporů, které v rámci platebního styku vznikají. Spory by měla řešit sama centrální banka, zatím se však stane arbitrem pouze v platebním styku mezi bankami. Dalším bodem v zákonu je řešení elektronických platebních prostředků, tedy především platebních karet a tzv. elektronických peněženek. Zákon rovněž odstraní monopol centrální banky. Platební styk budou moci zprostředkovávat i jiné instituce, splní-li požadované podmínky a získají licenci. Zákon o platebním styku má nabýt účinnosti 1. ledna 2003. Nová úprava si vyžádá ještě několik novel dalších zákonů, zejména Obchodního a Občanského zákoníku a zákona o konkursu a vyrovnání.

4. Snížení sazeb ČNB a intervence na devizovém trhu

Komentář odborníků k hodnocení

Velká část členů Fóra si myslí, že snížení sazeb bylo v dané situaci pozitivním krokem s příznivým vlivem na investory. Hodnotící ocenili reakci ČNB - podle většiny reagovala adekvátním způsobem. Upozornili však na nutnost provádět podobné zásahy s velkou opatrností. Co se týká intervencí na devizovém trhu, názory odborníků se mírně rozcházejí. Část Fóra intervenci odmítla úplně a označila ji za řešení nepružné a neúčinné, které navíc přišlo příliš pozdě. Někteří se však domnívají, že opatření ČNB možná zabránilo dalšímu dramatickému posilování koruny, i když k obratu dlouhodobého trendu nevedlo.

Charakteristika opatření

Česká národní banka se na svém mimořádném zasedání, a později i na plánovaném, snížila repo, lombardní i diskontní sazbu vždy o čtvrt procentního bodu, a nastavila tak základní repo sazbu na 4,25 procenta, diskontní sazbu na 3,25% a lombardní sazbu na 5,25%. Ke snížení úrokových sazeb vedla centrální banka obava o další růst hospodářství a silná koruna. Proti té se bankovní rada rozhodla na svém mimořádném zasedání bojovat i intervencemi na devizovém trhu. Trh na tyto zprávy reagoval dalším posilováním koruny. Tento trend pokračoval po celé první čtvrtletí a ke konci března se koruna dostala až k úrovni 31 Kč za euro.

5. Návrh zákona o financování studia na vysokých školách

Komentář odborníků k hodnocení

Fórum odborníků považuje návrh za způsob zvýšení motivace studentů ke studiu, zlepšení přístupu ke studiu, způsob jak zamezit prodlužování si bezstarostného života na státní náklady. Studium považují za investici do vlastního lidského kapitálu a nevidí důvod, proč by tuto investici měl plně hradit stát. Na druhé straně však upozorňují na to, že návrh je v našich podmínkách příliš radikálním řešením, že je třeba vyřešit vhodný sociální režim těchto opatření, a že se jedná pouze o dílčí návrh, který by nemohl nahradit koncepční reformu celého systému. Zdůrazňují laxní přístup exekutivy k těmto problémům.

Charakteristika opatření

Poslanecká sněmovna ČR v únoru odmítla návrh zákona o financování studia na vysokých školách. Návrh předkládaný poslancem Petrem Matějí, předpokládal, že by roční školné na vysokých školách bylo 6 500 až 26 000 korun. Studenti by si na něj mohli brát u bank půjčky, jejichž úrok by v současnosti činil nejvýše 7,5 procenta. Zavedením školného chce Matějí získat dodatek peněz pro vysoké školy, zvýšit odpovědnost studentů při studiu a postupně otevřít vysoké školy pro každého, kdo má ke studiu předpoklady. Většina sněmovny hlasovala proti školnému přesto, že jeho zavedení podporují tři pětiny veřejnosti. Prosincový průzkum agentury STEM ukázal, že se zavedením školného s možností půjček na studium souhlasí až 59 procent české veřejnosti.

6. Novela branného zákona

Komentář odborníků k hodnocení

Respondenti zdůrazňují pozitiva kroku jako mezistupně směrem k profesionální armádě, k nezbytné reformě českých ozbrojených sil a v neposlední řadě k zvýšení prestiže armády mezi obyvatelstvem. Zazněly ovšem hlasy kritizující neexistenci jasně stanovené a odsouhlasené koncepce.

Charakteristika opatření

Poslanecká sněmovna schválila návrh novely branného zákona. Politici se shodují v tom, že se jedná o stěžejní předpoklad profesionalizace ozbrojených sil Jeho hlavním cílem je zavedení systému takzvaných aktivních záloh, které mají doplňovat profesionální armádu. Vojáci v záloze mohou nyní uzavřít na základě tohoto návrhu dohodu na dva až pět let a na toto období si tak dobrovolně udržet vojenskou odbornou připravenost. V době míru by již byli v míru předurčeni pro zařazení do konkrétních vojenských jednotek Počty příslušníků aktivních záloh má stanovit ministr obrany na návrh náčelníka generálního štábu. Platit by mělo také to, že po dobu cvičení by příslušníkům těchto dobrovolných aktivních záloh náležel dvojnásobek zákonem stanoveného služného. Novela dále obsahuje například snížení počtu vojenských správních úřadů.

7. Vyslání zdravotníků a vojáků do války proti terorismu

Komentář odborníků k hodnocení

Velká většina Fóra hodnotí vyslání polní nemocnice a vojáků do války proti terorismu velmi kladně. Fakt aktivního zapojení České republiky do tohoto boje, zejména vyslání naší polní nemocnice, která velmi úspěšně fungovala v Albánii, je brán jako prestižní záležitost. Vyslání vojáků do Kuvajtu na druhé straně vzbuzuje u některých pochybnosti, neboť plán na útok na Irák působí velmi kontroverzně. Náklady na financování této mise by ovšem většina hledala v rámci schváleného rozpočtu.

Charakteristika opatření

18. března odletělo prvních pět příslušníků 6. polní nemocnice do Afghánistánu. Chirurg, anesteziolog, dvě sestry a zdravotník budou působit v Kábulu v rámci mezinárodních jednotek v misi ISAF pod velením Velké Británie. Další lékaři, zdravotníci a doprovodná ochranná jednotka je budou následovat do tří týdnů, zbytek do šesti týdnů. Celkem bude do Afghánistánu vysláno maximálně dvě stě Čechů, kterým britská strana poskytne kompletní zabezpečení. Čeští lékaři mají podle plánu strávit v Afghánistánu půl roku. Vedle vojáků ISAF budou mít na starosti i pomoc místnímu obyvatelstvu. Náklady na vyslání nemocnice se odhadují do konce roku na 612 až 780 miliónů korun. Dále se připravuje na cestu dvě stě dvacet vojáků liberecké protichemické roty, kteří poletí do Kuvajtu, kde se připojí k předsunuté skupině, tam již působí. Zatím se nauvažuje o jejich nasazení při případném útoku na Irák. Na financování této mise má vláda v plánu vydat dluhopisy, opozice však trvá na tom, aby kabinet našel pro tyto účely úspory ve státním rozpočtu. O definitivním způsobu financování bude sněmovna jednat v dubnu.

8. Návrh novely zákona o cenách (přesnější značení tovaru cenovkou)

Komentář odborníků k hodnocení

Tato novela provádí pouhou harmonizaci s EU v ochraně zákazníků, v tomto konkrétním případě se jedná o povinnost prodejců podávat informace nejen o celkových cenách, ale i cenách za jednotku. Tato praktická směrnice umožní zákazníkům snazší orientaci v cenách jednotlivých výrobků, zejména při porovnávání alternativ. Fórum ji chápe jako krok směrem k Evropské unii a k větší ochraně zákazníků. Obavy svazu podnikatelů, že po zavedení této novely dojde ke zdražení, chápe jako nepodložené.

Charakteristika opatření

Vláda schválila v únoru návrh zákona o cenách. Jde o harmonizační novelu, která do zákona zapracuje směrnice Evropských společenství o ochraně spotřebitele při označování cen výrobků nabízených spotřebiteli. Praktický dopad tohoto opatření je, že po jeho zavedení budou výrobci a prodejci zboží povinni označovat své zboží cenovkou, která bude podávat informaci o celkové ceně a zároveň i o ceně za jednotku zboží např. 1 kilogram, 1 litr, 1 kus, 1 metr atd. Tato povinnost se vztahuje na obchody, jejichž plocha je větší než 400 metrů čtverečních. Novela nabude účinnosti po vstupu ČR do Evropské unie. Zástupci Svazu obchodu se obávají, že zavedení této novely povede ke zdražování.

9. Financování výstavby kampusu Masarykovy univerzity

Komentář odborníků k hodnocení

Respondenti považují postup MU za legitimní a hodný následování a ukazují na rostoucí kredit ČR ve vztahu k mezinárodním a jiným organizacím. Nasměrování úvěru hodnotí pozitivně, stejně jako realističnost splátkového kalendáře. Fórum shledává problém ve způsobu stanovování budoucích nákladů, hlavně těch, co se týkají nových technologií a postupů v přírodovědecké sféře.

Charakteristika opatření

Vláda v únoru schválila přijetí úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky (EIB) na financování programu rozvoje materiálně technické základny Masarykovy univerzity v Brně (MU). Na základě tohoto rozhodnutí může MU získat úvěr až do výše 95 milionů euro od Evropské investiční banky. MU za tyto peníze hodlá vybudovat kampus (univerzitní studentské městečko) - v Brně-Bohunicích, kam přesune svou Lékařskou a Přírodovědeckou fakultu. Úvěr od Evropské investiční banky, který bude univerzita splácet do roku 2026, bude hrazen z prostředků, které MU získá v rámci svých běžných investičních nároků v rámci státního rozpočtu a z vlastní hospodářské činnosti univerzity. Ty například v minulém roce činily 20 % nestátních příjmů, tedy přibližně 300 milionů korun. EIB je bankou EU specializovanou na investiční projekty, která mají neziskový charakter, a proto jsou její úvěrové podmínky velmi výhodné.

10. Novela zákona o důchodovém pojištění - pravidelná valorizace

Komentář odborníků k hodnocení

U členů Fóra došlo v otázce této novely k obecné shodě. Považují ji za pozitivní opatření a upozorňují na důležitost valorizačních mechanismů v inflačních ekonomikách. Zároveň oceňují snahu vlády o zjednodušení postupů, které obyvatelům umožní lépe předvídat vývoj jejich příjmů. Jako už mnohokrát předtím však poukazují na nedořešený systém důchodového pojištění. V souvislosti s neexistujícím komplexním řešením se převážná část dotázaných přiklonila k názoru, že se sice jedná o kladné, ale jenom dílčí opatření.

Charakteristika opatření

Vláda v únoru schválila novelu zákona o důchodovém pojištění, která nově počítá s pravidelnou valorizací důchodů. Ta by měla probíhat každý leden, pokud podmínky stanovující míru růstu umožní vládě valorizovat alespoň o dvě procenta. Při mimořádně vysoké inflaci a prudkém růstu reálných mezd by penze mohly být valorizovány i v mimořádném termínu. Pokud by inflace byla natolik nízká, že by se důchody nemohly zvýšit minimálně o dvě procenta, valorizace by se neuskutečnila a byla by odsunuta na leden dalšího roku. Podle návrhu by zvýšení důchodů nařizovala vláda, která by ho musela projednat vždy do 30. září. V případě mimořádné valorizace by měl kabinet projednat příslušné nařízení do 50 dnů od konce měsíce, kdy růst cen dosáhl alespoň deseti procent. Předkladatel návrhu ministr práce a sociálních věcí Vladimír Špidla tento návrh zdůvodňuje snahou o zjednodušení systému. Momentálně příprava návrhu a nezbytná technická opatření k zabezpečení vyplacení upravených důchodů trvají tak dlouho, že návrhy jsou připravovány dříve, než jsou k dispozici statistické údaje, a vycházejí z odhadu. Novela zákona by proces přípravy každého zvýšení zkrátila.

11. Vyjmutí pivovaru Budvar České Budějovice z privatizace

Komentář odborníků k hodnocení

Návrh na vyjmutí pivovaru Budvar z privatizace byl přijat velmi kladně. Toto rozhodnutí v žádném případě nepoškodí stát neboť pivovar Budvar hospodaří dlouhodobě se ziskem. Řádně připravená privatizace po ukončení všech známkoprávních žalob s americkým pivovarem Anheuser-Busch bude pro stát mnohem výhodnější, jelikož bez jejich vyřešení se ocenění podniku stává velmi složitě.

Charakteristika opatření

Vláda odsouhlasila návrh Ministerstva zemědělství na vyjmutí pivovaru Budvar České Budějovice z privatizace. Kabinet dále uložil ministerstvu financí, aby zamítlo všechny doposud předložené návrhy na privatizaci této společnosti. Důvody tohoto opatření jsou následující, jedná se o problémy spojené s převodem průmyslových práv na nový subjekt a s příbuzností ochranné známky Budvaru a amerického pivovaru Anheuser-Busch. Budějovický Budvar se tedy bude privatizovat až po ukončení všech známkoprávních sporů.

12. Zpřístupnění svazků komunistické StB

Komentář odborníků k hodnocení

Převážná většina respondentů neměla k otázce zpřístupnění svazků komunistické StB zcela vyhraněný postoj. Připustili sice, že zveřejnění těchto dokumentů se možná podaří dosáhnout větší transparentnosti totalitní minulosti; na druhé straně však vyjádřili pochybnosti ohledně objektivit svazků. Vzhledem k tomu se část členů Fóra obávala, že zpřístupněné informace by mohly nadělat víc škody než užítku. Vyskytly se však i názory, které označily dané opatření za velmi žádoucí a připomněly, že ho bylo třeba učinit už dávno.

Charakteristika opatření

Byl schválen senátní návrh na základě jehož byly zpřístupněny dosud tajné dokumenty o spolupracovnících StB a kádrové materiály jejich pracovníků. Podle senátní předlohy nadále ovšem zůstanou tajné dokumenty StB, jejichž zveřejnění by mohlo poškodit bezpečnostní zájmy ČR nebo ohrozit lidské životy. Dosud mohli lidé nahlížet jen do svazků, které na ně tajná komunistická policie vedla. Odpůrci novely tvrdí, že norma umožní zpřístupnit i kriminální a vyšetřovací spisy někdejší Veřejné bezpečnosti. Spisy podle něj obsahují informace o lidech, kteří pomáhali v boji proti zločinu, ale ne proti politické opozici; dále není v některých případech z dokumentace zcela zřejmé, kdo byl za minulého režimu sledován a kdo sledoval. Příznivci novely naopak tvrdí, že "český národ by měl mít jasnou minulost" a že by neměly existovat pochybnosti o tom, co se za svazky StB skrývalo.

13. Návrh stěhování Rádia Svobodná Evropa

Komentář odborníků k hodnocení

Respondenti považují opatření za rozumné, protože se týká bezpečnosti občanů a ta by měla být prioritou. Někteří upozorňují na zarážející fakt, že rádio je umístěno v centru města, poblíž nejdůležitější dopravní tepny města a dvou tras podzemní dráhy. Zazněl názor, že tento problém se měl řešit již v době, kdy se jednalo o rádio samotném. Přesun RFE do jiné budovy v Praze považují za zcela technickou věc a odmítají tvrzení, že se jedná o jakýkoli ústupek terorismu. Nicméně pokud by se vztahy s vedením rádia zhoržili natolik, že by se americká strana rozhodla opustit Česko, většina členů Fóra by to vnímala jako velmi negativní signál směrem k zahraničí. Česká republika by tím také přišla o peníze, které zde RFE-RL utratí za svůj chod.

Charakteristika opatření

V průběhu ledna tohoto roku začala vláda vyjednávat s vedením rozhlasové stanice Rádio svobodná Evropa (RFE-RL) o přesunutí rádia do jiných prostor. Vláda tento krok ospravedlňuje tvrzením, že stávající budova, kterou RFE-RL využívá, tj. budova bývalého Národního shromáždění u Václavského náměstí, je z bezpečnostního hlediska nevyhovující. Bezpečnost RFE-RL se stala otázkou priority po zářijových útocích na USA. RFE-RL vysílá do 23 zemí a v poslední době zahájila vysílání do Afghánistánu. Vedení RFE-RL stěhování odmítá s odůvodněním, že teroristickým tlakům se neustupuje. Vyhocené vztahy mezi vedením rádia a vlády vedly ke spekulacím o možném přesunutí rádia mimo ČR. Za nejvhodnější kandidáty jsou považovány Budapešť a Tallin. RFE-RL je rozhlasová stanice financovaná kongresem Spojených států amerických a do České republiky se přemístila v roce 1995 na pozvání české vlády a prezidenta. Budovu v centru Prahy má pronajatou za symbolickou jednu korunu ročně.

14. Zvýšení tarifních mezd zaměstnanců veřejných služeb od března 2002

Komentář odborníků k hodnocení

Toto opatření bylo hodnoceno vcelku pozitivně, většina dotázaných souhlasila s růstem mezd ve veřejné sféře, objevili se názory, že zvýšení platů by mělo být razantnější. Téměř všichni však upozornili, že zvýšení mezd musí být doprovázeno snížením stavu pracovníků veřejné sféry. Zároveň poukázali na nevyhnutelnost požadavku zvýšení kvality a efektivnosti veřejných služeb.

Charakteristika opatření

Podle dohody vlády a odborů mzdové tarify zaměstnanců veřejných služeb vzrostou již od března v průměru o 11%. Vláda přitom bude vycházet ze schváleného státního rozpočtu, proto tedy veřejný sektor v letošním roce další zaměstnance nepřijme a použije peníze na jejich mzdy na růst platů nynějších pracovníků. Objem prostředků na mzdy se přesto zvýší o 7,4 procenta. Minimální platový tarif v první platové třídě se zvedne téměř o 500 korun. Dosud nejnižší tarifní mzda činila 3450 korun, od 1. března vzroste na 3940. Nejlépe kvalifikovaný zaměstnanec ve dvanácté platové třídě pak v tarifní mzdě dostane téměř o 2000 korun více. Plánovaná jsou také jednání s příslušnými odborovými svazy o přechodu z dvanácti platových tříd na šestnáct, o tarifní stupnici tohoto šestnáctitřídního systému a o objemu peněz potřebných pro tento přechod. Postup vlády vyvolal odpor opozice, která očekávala zvýšení tarifních platů až o měsíc později.

15. Financování boje proti terorismu

Komentář odborníků k hodnocení

Většina členů Fóra odborníků se nepozastavuje nad částkou, s kterou na tyto mise počítá Ministerstvo obrany,

a chápe ji jako nutnou daň za náš závazek vůči NATO. Nicméně respondenti kritizují fakt, že peníze nebyly uvolněny z rozpočtu ministerstva obrany. Dále zdůrazňují nutnost vytvoření dalších zdrojů pro podobné účely.

Charakteristika opatření

Ministr vnitra Stanislav Gross požádal vládu o mimořádný finanční příspěvek kvůli plánovaným protiteroristickým opatřením. Z Všeobecné pokladní správy chce pro svůj resort získat navíc celkem 625 miliónů korun. Na ministerstva obrany, zahraničí a Bezpečnostní informační službu, jež mají nárok ze stejného fondu také čerpat, by tak zbylo jen 322 miliónů korun. Grossova žádost se nezamlouvá jak zmíněným institucím, tak opozičním zákonodárcům. Ministerstva i kontrarozvědka žádají o přehodnocení plánovaných výdajů. Armáda hovoří například o ohrožení financování vojenských misí v Afghánistánu a Kuvajtu. Peníze mají být rozděleny mezi policii (400 miliónů korun) na zakoupení nových aut, výstroje, ochranných prostředků a odposlechových zařízení pro protiteroristické útvary, hasiče (200 milionů) - především na obnovu zastaralé techniky a operačních středisek, dekontaminačních stanů a kontejnerů pro nouzové ubytování, - a rozvědku (25 miliónů). Zde peníze mají být určeny k nákupu výpočetní a spojovací techniky pro získávání informací o terorismu a zabezpečení informačních systémů proti průniku cizích zpravodajských služeb.

16. Zrušení tendru na ČEZ

Komentář odborníků k hodnocení

K problematice zrušení tendru na ČEZ se hodnotící postavili velmi rozdílně. Mnozí nepovažovali oddálení privatizace elektroenergetiky za šťastný krok - kritika padla na hlavu vlády - odborníci se vyjádřili, že za současnou situaci je zodpovědná především ona, a to špatně promyšlenou a nepřipravenou privatizací. Někteří členové se však domnívají, že se postupovalo správně, resp. že jiná možnost se v dané situaci nenabízela. Upozornili, že není žádoucí privatizaci elektroenergetiky urychlit za každou cenu. Podle nich odklad Českou republiku nijakým způsobem nepoškodí.

Charakteristika opatření

Tendr na privatizaci české elektroenergetiky, tj. prodeje státních podílů ve společnosti ČEZ a šesti z osmi regionálních distributorů elektrické energie, se nakonec neuskutečnil. Zájemci o koupi balíku ČEZ a distribučních společností, kteří se jako jediní dostali do druhého kola, byly francouzská Electricité de France a italsko-španělské konsorcium Enel/Iberdrola. V lednu vláda nakonec tendr zrušila, z důvodu, že ani jeden z kandidátů nesplnil jeho podmínky. Klíčový požadavek kabinetu - zaplatit za privatizaci elektroenergetiky 200 miliard korun - byl ochoten splnit jen jediný zájemce Electricité de France, ten ovšem žádal řadu výjimek z kupní smlouvy. Plán privatizace elektroenergetiky byl tímto odložen.

17. Návrh na zřízení Institutu pro dokumentaci totality

Komentář odborníků k hodnocení

Hodnocení vyjadřuje postoj Fora, v návrhu je stále příliš mnoho nejasností, existují obavy z přílišné politické účelovosti, pozitivně je hodnocena sama myšlenka založení podobné instituce, pokus o systematictější pokus o řešení problému jako způsobu vypořádání se s minulostí. Na druhou stranu je třeba podotknout, že tento nápad měl zřejmě přijít mnohem dříve, nyní je již trochu pozdě.

Charakteristika opatření

Poslanecký návrh zákona plánuje zřízení Institutu pro dokumentaci totality, který by měl spravovat všechny svazky StB i další dokumenty, které StB shromáždila při porušování lidských práv. Úřad by sídlil v Praze a stal by se obdobou německého Gauckova úřadu. Vznik úřadu by měl zjednodušit práci lidem, kteří se chtějí seznámit se svým svazkem nebo s dokumenty o spolupracovnících StB, nyní totiž musí žádat o svazky některé z ministerstev. Institut by navíc mohl lidem další komplexnější informace týkající se například

operačních hlášení StB. Podle svých odpůrců je tento návrh částečně v rozporu s ostatními zákony a existuje řada dalších nejasností, například neshody ohledně toho, kdo bude moci nahlížet do svazků pronásledovaných lidí. To, kde přesně by měl úřad sídlit, je také nejisté.

18. Zrušení zvláštních škol (návrh školního zákona)

Komentář odborníků k hodnocení

Návrh Ministerstva školství na postupné rušení zvláštních škol byl jedním z těch návrhů, kde členové Fóra stáli rovnoměrně na obou stranách spektra. Jedni poukazovali na pozitiva vyplývající pro žáky těchto škol z návštěvy standardních škol, jiní se obávali, že právě tito žáci mohou snižovat kvalitu vzdělání na základních školách a zdržovat ostatní děti. Ačkoliv na toto téma se názory různí, většina členů se domnívá, že úplné zrušení zvláštních škol by nebylo žádoucí, neboť existují postižené a retardované děti, které potřebují speciální formy vzdělávání a pedagogy specializující se na toto vzdělávání. Někteří členové také podezírají MŠMT, že tímto krokem rezignuje na řešení rómského vzdělávání, neboť právě rómské děti tvoří až 70% žáků zvláštních škol.

Charakteristika opatření

Podle návrhu Ministerstva školství ČR by se mělo přistoupit k postupnému rušení zvláštních škol. Stát tímto krokem reaguje na postoj Výboru pro lidská práva, který kritizoval Českou republiku za fakt, že ve zvláštních školách je převážná většina Romů (až 70%). Tento krok je zdůvodňován úmyslem integrovat žáky z těchto zařízení do škol základních, kde by existovaly třídy vyhovující specifickým potřebám dětí s kulturním nebo sociálním znevýhodněním.

19. Pozměňovací návrh novely silničního zákona

Komentář odborníků k hodnocení

Tento návrh, jehož dopadem je možnost dovážet z ciziny automobily až osm let staré, naproti dnešním pěti, je hodnocen převážně mírně negativně. Většina členů Fóra se obává, že příliv starších vozidel bude mít negativní vliv na životní prostředí, který zdaleka nevyváží „ekonomický“ efekt pro dovozce těchto automobilů. Na ty by se dle některých členů Fóra neměl při projednávání brát zřetel, rozhodování by neměla být ovlivněna zájmovými skupinami. Další obava se týká možnosti, že se z České republiky stane vrakoviště Evropy.

Charakteristika opatření

Poslanecká sněmovna ČR schválila pozměňovací návrh novely silničního zákona, který prodlužuje lhůty od první registrace u dovážených ojetých vozidel z pěti na osm let. Podle dovozců povede k zaplnění mezery na českém trhu ojetých vozů s cenou do 100.000 Kč. Původní úprava platila od podzimu loňského roku a podle importérů znamenala konec dovozů této nejžádanější kategorie aut. O dovážené dražší automobily pak byl nižší zájem a nedostatek poptávky znamenal existenční potíže pro řadu drobných dovozců. Podle odpůrců naopak sněmovna umožnila dovážet taková vozidla, která nebudou splňovat technické parametry, dále návrh vystavuje rozpočet vyšším nárokům, způsobených likvidací vraků. Problematické je i potenciální zhoršení emisních norem (oproti novým vozům až o 2 emisní stupně).

20. Návrh novely Ústavy ČR

Komentář odborníků k hodnocení

Hodnocení senátní novely Ústavy se neslo ve dvou rovinách. Ačkoliv se tato iniciativa naší horní komory

parlamentu snažila změnit některé prvky Ústavy k lepšímu, proces faktického předložení a následného neschválení byl hodnocen velmi negativně. Senátu je vyčítáno špatné načasování, nezajištění dostatečné podpory, apatie či dokonce smíření se s faktem, že novela nemá šanci projít. Část Fóra se domnívá, že takováto iniciativa je ukázkou špatné koordinace našich dvou parlamentních komor. Špatná spolupráce komor nepřispívá ke kvalitní práci, kterou od těchto institucí občané jistě očekávají.

Charakteristika opatření

12. února na své schůzi Poslanecká sněmovna parlamentu drtivou většinou 127 hlasů proti 29 hlasům zamítla senátní novelu ústavy hned v prvním čtení. Poslanecká sněmovna svoje zamítnutí odůvodnila špatným načasovaným novelou a absencí širší politické dohody podpoře návrhu. Rozsáhlá novela měla za cíl posílit pravomoci horní parlamentní komory například zvýšením kvóra pro přehlasování Senátu ze 101 na 120 hlasů. Senát dále požadoval, aby návrhy zákonů mohla předkládat skupina pěti senátorů, nyní - to může udělat jen celý Senát. Návrh dále obsahoval, aby mandát poslance nebo senátora zanikl pravomocným odsouzením za úmyslný trestný čin nebo odsouzením k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Návrh se zabýval i pravomocemi presidenta, České národní banky či Nejvyššího kontrolního úřadu. Dle této novely měla být například k udělení milosti v průběhu trestního řízení nutná kontrasignace předsedy vlády.

21. Deblokace ruského dluhu

Komentář odborníků k hodnocení

Stanoviska jednotlivých členů se v případě deblokace ruského dluhu příliš nelišila. Mnoho z nich se vyjádřilo, že v dané situaci nebyla jiná možnost jak získat alespoň částečné finanční plnění za pohledávky vůči Rusku. Jako velkou výhodu uvedli možnost bez odkladů inkasovat relativně vysokou částku. Všichni hodnotící ale připomněli nízkou transparentnost a rizika, která se sebou celá operace nese.

Charakteristika opatření

Vláda ČR obdržela platbu od společnosti Falcon Capital za deblokaci ruského dluhu. Smlouvu o umoření ruského dluhu vůči ČR podepsali minulý rok český ministr financí Jiří Rusnok a náměstek ministra financí Ruské federace Sergej Kolotuchyn. Ruský dluh činí zhruba 3,6 miliardy dolarů a příslušná smlouva řeší 2,5 miliardy USD (asi 95 miliard korun), tj. zhruba dvě třetiny dluhu. Pohledávku Ruska odkoupila od české vlády firma Falcon Capital, která za ni zaplatí řádově 20 miliard korun, což představuje asi 20 procent účetní hodnoty. Vláda s penězi počítá v položce nedaňových příjmů státního rozpočtu na rok 2002. Celou transakci provází mnoho nejasností. Všechny smlouvy jsou tajné, firma Falcon Capital byla obviňována z možného napojení na teroristické organizace a například ruský ekonomický týdeník Vedomosti zveřejnil informaci, že ruský stát uvolní z rozpočtu na zaplacení dluhu 1,3 miliardy dolarů, přičemž částka kterou dostane ČR se pohybuje v okolí 500 miliónů dolarů. Ruský dluh vůči ČR se tak podepsanou dohodou sníží na 1,1 miliardy dolarů. Podle dohody z roku 1994 je ruský dluh splatný v letech 2002 až 2020. Zbývajících 1,1 miliardy korun dluhu může být splaceno dodávkami zboží či garančním fondem, pokud se na něm obě strany dohodnou. Objem a strukturu zboží obě strany stanoví každoročně.

22. Sloučení společnosti České energetické závody (ČEZ) a distributorů

Komentář odborníků k hodnocení

Fórum odborníků upozorňuje na fakt, že se vlastně jedná o posilování přirozeného monopolu v oblasti, kde by jeho regulace a zavádění konkurence mělo být prioritou. V střednědobém časovém horizontu vidí respondenti pozitivum opatření v budoucí lepší situaci sloučené společnosti v liberálním evropském prostředí. Obavy byly vysloveny v souvislosti s pochybnostmi ohledně regulace takového gigantu v případě jeho prodeje zahraničnímu investorovi. Otázky také vyvolala výše ceny při případné privatizaci tak velké společnosti.

Charakteristika opatření

Vláda ČR v březnu rozhodla sloučit společnost ČEZ s regionálními distributory. ČEZ by měl prodat Fondu národního majetku 66 procent akcií České přenosové soustavy, která je doposud 100 % vlastněnou dceřinou společností ČEZ. Z nově nabytého podílu v ČEPS by si měl FNM 51 procent ponechat a 15 procent vložit do zatím nezřízeného Státního penzijního fondu. Do doby, než začne Státní penzijní fond fungovat, by měl akcie spravovat FNM. FNM by v druhé fázi prodal společnosti ČEZ podíly v distribučních společnostech. ČEZ tímto krokem získá majoritu v Severočeské energetice, Severomoravské energetice, Středočeské energetické, Východočeské energetice a v Západočeské energetice. V Jihočeské energetice a Pražské energetice, kde stát prostřednictvím FNM a ČEZ nevlastní majoritu, by měl FNM společnosti ČEZ prodat po 34 procentech akcií. To ČEZ zajistí v těchto společnostech tzv. blokační minimum. Zbylé podíly v Jihočeské energetice, Pražské energetice a Jihomoravské energetice vloží FNM do Státního penzijního fondu. Odkoupení 66 procentního podílu ČEZ v ČEPS by mělo FNM stát 25 až 30 miliard korun. Z prodeje podílů v distributorech elektřiny by měl FNM naopak utržit 50 až 60 miliard korun. ČEZ by tak celá transakce přišla odhadem na 25 až 30 miliard korun.

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie apríl - jún 2002 - Česká republika

Výsledky projektu HESO za Českú republiku zostavuje [Inštitút ekonomických štúdií Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovy](#).

	APRÍL - JÚN 2002	RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
	PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU	[-300; 300]	[-3; 3]	[0-100%]
1.	Internetový prístup ke zdravotníckym informáciám pacienta	129,8	2,32	56,1
2.	Test integrity verejných zamestnanců (řízená provokace)	104,7	1,89	55,3
3.	Pokuta pro Eurotel a Paegas (T-Mobile) za zneužívání postavení na trhu	78,3	1,89	41,3
4.	Udělení licence na verifikace elektronického podpisu	73,9	1,63	45,3
5.	Návrh na regulaci reklamy na tabák	70,2	1,47	47,6
6.	Dražba obecního majetku města Rokytnice nad Jizerou	68,1	1,37	49,7
7.	Odprodej Nové Huti nizozemské ocelářské společnosti LNM Holding	62,4	1,16	53,9
8.	Vstup strategického investora – slovenského HTC Holding, a.s. do společnosti Zetor, a.s.	49,7	1,42	35,0
9.	Koncepce nákládání s radioaktivním odpadem	31,7	0,58	54,7
10.	Odsunutí privatizace Českého Telecomu	29,4	0,47	62,1
11.	Zamítnutí návrhu na dobrovolné členství v profesních komorách	-20,2	-0,42	48,1
12.	Novela trestního zákona (zavedení nutnosti souhlasu poškozeného k stíhání blízké osoby)	-27,0	-0,56	48,5
13.	Návrh na odstátnění pražské Nemocnice na Homolce a její transformaci na obecně prospěšnou společnost	-32,3	-0,89	36,1
14.	Nárůst počtu zaměstnanců Ministerstva vnitra	-45,1	-0,84	53,6
15.	Nezvýšení normativu pro nestátní školy (nižší dotace na platy učitelů)	-52,6	-1,21	43,4
16.	Odvolání předsedkyně výkonného výboru Fondu národního majetku ČR	-55,8	-1,16	48,2
17.	Vyšší odškodnění pro klienty kempeliček	-110,5	-1,84	60,0
	RATING II. ŠTVRTROKA 2002 - prijaté opatrenia	26,7		
	RATING I. ŠTVRTROKA 2002 - prijaté opatrenia	56,5		

1. Internetový přístup ke zdravotnickým informacím pacienta

Komentář odborníků k hodnocení

Systém byl zhodnocen jako jednoznačný přínos pro pacienta. Zároveň posunuje naši zemi blíže k vyššímu stupni rychlé a efektivní elektronické komunikace. Dostupnost informací pro lékaře, kterého pacient navštíví, nebo pro záchrannou službu přes internet je považována za přínos. Problematická se jeví otázka bezpečnosti dat, jak zajistit ochranu systému vůči úniku informací, protože právě informace o zdravotním stavu osob jsou velmi lákavým „zbožím“ pro pojišťovny, zaměstnavatele, novináře atd.

Charakteristika opatření:

Ve čtyřech okresech České republiky se začal ověřovat systém internetového přístupu ke zdravotním informacím pacienta (iZIP). Ten má za cíl vytvořit na internetu zdravotní knížky pacientů, které by obsahovaly pacientovu anamnézu, lékařské zprávy, výsledky laboratorních vyšetřování, přehled užívaných léků i postup léčení včetně roentgenových a sonografických snímků.

Pacient tedy bude moci kterémukoliv lékaři v republice, který má připojení na internet, umožnit přístup ke svým zdravotním záznamům. K těmto informacím se však nebude moci dostat lékař bez pacientova souhlasu, neboť informace budou chráněny PINem. Jedinou výjimkou by měli být lékaři záchranné služby, kteří by v krizových situacích mohli nahlížet do záznamů bez předchozího souhlasu.

Partnerem projektu, který poskytl peníze na jeho přípravu, je VZP. Ta má díky tomu dvouleté výhradní právo používat systém pro své klienty. VZP si od tohoto projektu slibuje zlepšení komunikace mezi lékaři, které by mohlo zabránit zbytečným opakovaným vyšetřením či zbytečnému předepisování léků.

2. Test integrity veřejných zaměstnanců (řízená provokace)

Komentář odborníků k hodnocení

Test integrity, neboli tzv. řízená provokace, se u řady členů Fóra setkal s pozitivním ohlasem. Růst korupce, který potvrzuje mnoho výzkumů, si podle nich žádá i nestandardní postup. Vytvoření přísnějšího režimu a „provětrání“ řad úředníků většina považuje za odůvodnitelné. Vláda by se ovšem měla snažit i o odstranění korupčního prostředí. Příkladem by mohla být diferenciací poplatků za služby – například za zápis do katastru nemovitostí – v návaznosti na rychlosti vyřízení žádosti. Tento systém se už například úspěšně používá při vydávání pasů.

Charakteristika opatření:

Dne 17. dubna vláda na svém zasedání po projednání zprávy o stavu korupce pověřila ministra vnitra vypracováním návrhu Testu integrity státních zaměstnanců, v médiích často presentované jako řízená provokace, a možnosti jeho použití v České republice.

Test integrity by neměl trestně-právní následky a zkorumpovaný úředník by mohl být postižen pouze v pracovním poměru – degradací z funkce, či propuštěním. Tento koncept již řadu let funguje ve Velké Británii.

Ministerstvo vnitra počítá s použitím testu integrity na ty profese, které jsou z hlediska korupčního tlaku vystaveny největšímu náporu, především příslušníky policie, celní správy a orgánů správy daní.

3. Pokuta pro Eurotel a Paegas (T-Mobile) za zneužívání postavení na trhu

Komentář odborníků k hodnocení

Fórum zdůrazňuje potřebu konkurence ve všech oborech, stejně tak důležitost zajištění rovných podmínek pro všechny. Domnívá se, že se jedná o zcela legitimní krok v rámci státní politiky ochrany hospodářské soutěže. Oprávněná pokuta může navíc přinést i zvýšení autority ÚOHS, protože dosavadní činnost antimonopolního úřadu často vyvolávala pochybnosti.

Charakteristika opatření:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže udělil pokutu 63 milionů korun mobilním operátorům Eurotel a T-Mobile za zneužívání jejich postavení na trhu vůči třetímu operátorovi. Většinu má zaplatit společnost Eurotel. Jedná se o nejvyšší pokutu v historii úřadu (tou nejvyšší možnou je však 10% s ročního obratu firmy), brán byl zřetel především na délku a závažnost protisoutěžního chování, na ochotu při jednání s úřadem a na délku zjednání nápravy.

Podle antimonopolního úřadu účtovaly firmy v letech 2000 a 2001 za minutu volání do sítě Českého Mobilu více než mezi sebou navzájem. Obě firmy údajně bránily vstupu nového operátora na trh.

Operátoři s verdiktem nesouhlasí a protože již všechny možnosti oprávněných prostředků vyčerpaly, obracují se na soud. Vyšší ceny za hovory do jiné sítě považují za oprávněné, neboť podle nich spojování hovorů do sítě Oskar bylo v té době nákladnější.

4. Udělení licence na verifikace elektronického podpisu

Komentář odborníků k hodnocení

Odborníci se shodli na tom, že je důležité zajistit rozšiřování využití moderních technologií a to zejména pokud takovýto krok přinese časovou úsporu občanům. Administrativní poplatek 700 Kč je většinou Fóra považován za příliš vysoký a odborníci vyjádřili naději, že se vstupem dalších subjektů bude postupně snižovat na přijatelnější úroveň .

Charakteristika opatření:

Úřad pro ochranu osobních údajů zatím povolil poskytovat tzv. "kvalifikované certifikáty" pouze jedné firmě, neboť žádná další společnost neprojevila zájem. Žadatelé o povolení musí splnit náročné bezpečnostní normy. Autorizovaná společnost musela investovat do pracoviště pro certifikaci digitálního podpisu téměř padesát milionů korun.

Elektronický podpis využívá dvojici dat. Jedna "změť znaků" slouží při podepisování dokumentu, druhá při ověřování podpisu. Je přiřazený vždy jedné konkrétní osobě, je tedy nepřenositelný. Podpis je proto považován za velmi bezpečný. Pokud si jeho uživatel dostatečně chrání svůj podpisový klíč, nemůže být podle odborníků zneužit. Masovému rozvoji e-podpisu v Česku by mohla bránit jeho cena, která se pohybuje kolem sedmi set korun.

5. Návrh na regulaci reklamy na tabák

Komentář odborníků k hodnocení

Podle většiny by měla být reklama na tabák maximálně omezena – čím dříve, tím lépe. Způsob propagace tabákových výrobků, pomocí sponzoringu sportovních či kulturních akcí, považují za velmi pokrytecký a jeho nebezpečnost spatřují převážně v možném působení na děti a mládež. Naopak vliv na dospělé považují za přehnaně přeceněný. Ekonomické hledisko v tomto případě není považováno za rozhodující, přísná regulace

totíž navíc představuje i krok k harmonizaci legislativy s EU.

Charakteristika opatření:

V dubnu dubna schválila Poslanecká sněmovna novelu zákona o regulaci reklamy, která by měla omezit propagaci tabákových výrobků. Do dvou let měla zmizet z ulic, časopisů, vozů metra a další nosičů. Reklama by se nesměla promítat v kinech a v televizi, o novela zakazuje sponzoring tabákových firem sportovní, charitativní a kulturní akce.

Reklama by byla povolena pouze ve specializovaných prodejnách nebo v odděleních supermarketů vyhrazených pro jejich prodej a v odborném tisku. Povolena reklama by ale nadále nesměla mířit na lidi mladší 18 let.

Podle Asociace komunikačních agentur by takováto regulace mohla snížit tržby firem v řádu deseti až 15 procent. Podle ní se zákaz reklamy dal očekávat, neboť EU totiž připravila obdobnou směrnici která začne platit až v roce 2006.

Novela byla v Senátu pozměněna a poslána zpět do PSP. Tam už se nenašel dostatek poslanců pro schválení novely a ta byla zamítnuta.

6. Dražba obecního majetku města Rokytnice nad Jizerou

Komentář odborníků k hodnocení

Dražba majetku Rokytnice nad Jizerou je většinou chápána jako logické vyústění neschopnosti rokytnické radnice racionálně zacházet se svěřeným majetkem. Fórum se domnívá, že státní pomoc není na místě, neboť by se mohla stát nebezpečným precedentem. Stát tedy vyslal jasný signál, že obce musí nést všechny důsledky svých rozhodnutí a zadlužování nesmí brát na lehkou váhu. Státní pomoc by měla přijít pouze tehdy, pokud by mělo dojít k sociálnímu ohrožení občanů. Fórum zastává názor, že tato situace by měla vyústit v přijetí závazných pravidel pro hospodaření s obecním majetkem.

Charakteristika opatření:

11. června 2002 byla uskutečněna dražba, na které se dražili nemovitosti z obecního majetku města Rokytnice nad Jizerou. Ta byla důsledkem nesplácení dluhů města vůči České konsolidační agentuře, který dosáhl výše 450 miliónů korun.

Majetek města se vydražil za cenu víc jak 72 miliónů korun, co je o 214 % více, než cena odhadovaná soudním znalcem. V dražbě se prodalo 69 z celkových 71 nemovitostí.

V obci vznikly první dluhy v roce 1993, kdy si město vzalo úvěr na výstavbu čistírny odpadových vod a v roce 1996 místní tělovýchovná jednota Spartak úvěr na výstavbu lanovky. Město se za tyto úvěry zaručila nemovitostmi. Rokytnice však nebyla schopná dostát svým závazkům a ČKA se situaci rozhodla řešit dražbou.

Zastupitelé obce Rokytnice považují aukci za protizákonnou, protože k ní zastupitelstvo nedalo souhlas. Je pravděpodobné, že budou i nadále usilovat o zrušení platnosti celé akce.

7. Odprodej Nové Huti nizozemské ocelářské společnosti LNM Holding

Komentář odborníků k hodnocení

Prodej státního podílu ve společnosti Nová huť nizozemskému ocelářskému koncernu LNM Holding byl většinou členů Fóra přijat jako správný, neboť se vládě podařilo najít strategického investora pro podnik, který

již dlouhou dobu tíží finanční problémy. Vláda je ovšem kritizována za jejich pozdní řešení, protože podle mnohých měla privatizace přijít mnohem dříve. Vstup LNM by měl zaručit zachování maxima reálných pracovních míst v strukturálně postiženém regionu a "postavení Nové huti na nohy". Fórum zdůrazňuje nutnost posouzení tohoto kroku s větším časovým odstupem.

Charakteristika opatření:

Dne 5. června 2002 schválil kabinet kupní smlouvu s nizozemskou ocelářskou společností LNM Holding. V Nové Huti bylo už delší dobu přítomno několik problémů; byly to jednak potíže s provozním financováním, jednak dluh investiční skupině IFC ve výši 8,5 miliard korun, který se nedařilo uspokojivě splácet.

Celková cena, za kterou LNM koupí akcie a pohledávky za Novou Huť, a.s. činí 19,86 miliónu USD. LNM dále plánuje kapitálové injekce do provozního financování ve výši 64,8 miliónů USD. Garantované investice v průběhu deseti let mají dosáhnout 242,8 miliónů USD.

Co se zaměstnanosti týče, byly dojednány podmínky, na základě kterých počet zaměstnaných do roku 2005 neklesne pod hranici 8860. LNM se již dohodl s IFC na restrukturalizaci bankovního úvěru, LNM převezme dluh Nové Hutě. Společnosti LNM byla vládou udělena exkluzivita na vyjednávání o prodeji Nové Hutě až do 31.května 2002.

Vláda na svém zasedání taktéž rozhodla, že nizozemské společnosti bude udělena půlroční exkluzivita na koupi státních podílů ve společnosti Vítkovice Steel a v černouhelné firmě OKD. O koupi ocelářské společnosti mělo zájem rovněž konsorcium Třineckých železáren a americké CMC.

8. Vstup strategického investora – slovenského HTC Holding, a.s. do společnosti Zetor, a.s.

Komentář odborníků k hodnocení

Fóru se jeví jako pozitivní krok, který snad umožní zachránit tradiční českou značku (která v minulosti navíc značně přispěla k šíření dobrého jména v zahraničí), dále však upozorňuje na to, že se zřejmě jedná o poměrně slabého partnera. Odborníci doufají, že partner naplní očekávání, což ovšem bude možné zhodnotit až po čase.

Charakteristika opatření:

Vláda schválila vstup slovenského investora HTC Holding, a.s. do společnosti Zetor, a.s. formou odprodeje všech majetkových účastí a pohledávek České konsolidační agentury za 310 milionů korun.

Společnost na sebe přijala závazky k investicím v Zetoru v průběhu pěti let v celkové výši 300 milionů korun, k zachování značky Zetor a výrobě traktorů v městě Brně, včetně konstrukcí a vývojové jednotné řady traktorů. Zároveň nebude provádět zásadní změny, týkající se zaměstnanosti, uskuteční potřebné kroky k získání kontroly nad prodejní sítí, k otevření nových teritorií a k rozšíření sortimentu.

9. Koncepce nakládání s radioaktivním odpadem

Komentář odborníků k hodnocení

Odborníci se shodli na faktu, že koncepce nakládání s radioaktivním odpadem je vzhledem k dlouhodobému horizontu nezbytností. Někteří považují jadernou energii za mnohonásobně ekologičtější, než tu vyráběnou pomocí tepelných elektráren, neboť ta s sebou nese ekologicky náročnou těžbu uhlí. Navíc jaderná energie je asi jediná volba pro ČR, pokud nechce být závislá na dovozu. Fórum doufá, že v budoucnu budou k dispozici technologie, které umožní další využití jaderného odpadu.

Charakteristika opatření:

V květnu rozhodla vláda o koncepci nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem. Jako místo, kam se budou nízké a středně aktivní materiály ukládat, byl zvolen areál elektrárny Dukovany a doly Richard a Bratrství. Vysoce radioaktivní materiály budou uloženy především v objektech elektráren Dukovany a Temelín.

Kolem roku 2065 plán počítá se začátkem staveb hlubinného úložiště, konkrétní místo ještě není známo, ale mělo by pojmout většinu našeho jaderného odpadu. Speciální podzemní laboratoř, která má prověřit bezpečnost tohoto úložiště, se má začít budovat do roku 2030.

Ekologické organizace protestují, neboť v koncepci vidí pouze další důkaz toho, že „nevíme, jak naložíme s jaderným odpadem, který tak lehkovážně produkujeme“.

10. Odsunutí privatizace Českého Telecomu

Komentář odborníků k hodnocení

Odsunutí privatizace Českého Telecomu je pokládáno za správné, neboť bylo vhodné, aby o privatizaci rozhodla nová vláda. Fórum ovšem nezastává jednotný názor ohledně délky odkladu. Odůvodnění vlády, že by za společnost mohla v budoucnu dostat více, pokládá většina za naivní, neboť díky ochlazení v sektoru telekomunikací se nezdá, že by se cena mohla v dohledné době vrátit na hodnoty, které byly dosažitelné před několika lety. Současné posilování koruny také nemůže mít pozitivní vliv na výši ceny, kterou stát za Telecom dostane. Navrhovaná řešení tedy oscilují mezi rychlým prodejem a uvolněním trhu s komunikacemi nebo zajištěním profesionálního správce společnosti s minoritní účastí.

Charakteristika opatření:

Vláda stále nerozhodla v otázce prodeje 51 % akcií společnosti Český Telecom, které jsou v držbě FNM. Z původně třech zájemců, vyzvala vláda dva s nejlepšími nabídkami (konsorcium společností Deutsche Bank, Blackstone a strategického operátora Tele Danmark a konsorcium společností CVS Capital Partners a Spectrum Equity Investors a Swisscom A.G. jako telekomunikační operátor) k navýšení nabídek na odkoupení státního podílu.

Po předložení dodatečných nabídek doporučil meziresortní koordinační výbor pouze jedinou, a to nabídku konsorcia Deutsche Bank, Blackstone a Tele Danmark. Vláda se nakonec rozhodla neakceptovat ani tuto nabídku, neboť úroveň nabízené ceny neodpovídala jejím představám.

V současné době se ještě stále počítá s oběma výše jmenovanými konsorcií, přičemž závazné nabídky mají být předloženy do 19. července 2002.

Současná tržní hodnota Českého Telecomu představuje necelých 110 miliard korun. Při současných nabídkách by stát za svůj podíl dostal kolem 60 miliard korun, původně však vláda počítala s 80 miliardami korun.

11. Zamítnutí návrhu na dobrovolné členství v profesních komorách

Komentář odborníků k hodnocení

Na návrhu na dobrovolné členství v profesních komorách ocenilo Fórum snahu o demonopolizaci zaměstnání ve zdravotnictví. Většina zastává názor, že se lékařské komory v dnešní situaci místo jejich hlavního poslání – tj. zaručit kvalitu zdravotní péče – spíše věnují “odborové” práci vyplývající z monopolního postavení (blokace vstupu do odvětví, určování platů či prosazování monopolních cen). Do budoucna by si odborníci představovali lékařské komory buď jako dobrovolná, prestižní uskupení nebo jako uskupení, která budou hájit nejen zájmy lékařů, ale i pacientů.

Charakteristika opatření:

Dne 4. května 2002 zamítli členové Poslanecké sněmovny návrh poslance Marka Bendy na dobrovolné členství v lékařských komorách. a tak budou lékaři, stomatologové a lékárníci i nadále povinně vstupovat do profesních komor, pokud budou chtít i nadále vykonávat své povolání.

Komory však možná přijdou o část svých pravomocí – sněmovna přijala jeden z Bendových dílčích návrhů, který garantuje, že ČLK bude hájit profesní, nikoli však hospodářské a sociální zájmy svých členů.

Podmínka členství se vztahuje jak na lékaře-zaměstnance, tak i na soukromé lékaře. ČLK dnes sdružuje kolem 40 tisíc členů. Činnost ČLK sestává z vydávání osvědčení a licence lékařům, kteří si chtějí otevřít soukromou praxi, nebo chtějí zastávat funkci vedoucího lékaře, či primáře v nestátním zdravotnickém zařízení. Základním úkolem ČLK je záruka kvality lékařské péče.

12. Novela trestního zákona (zavedení nutnosti souhlasu poškozeného k stíhání blízké osoby)

Komentář odborníků k hodnocení

Ohledně novely Trestního zákona Fórum nezaujalo příliš vyhraněné postavení. Část Fóra považuje novelu za poměrně nebezpečný krok, neboť „populární žaloby,“ bývají ve většině států spíše oslabovány. Fórum však zdůrazňuje fakt, že není zcela schopno posoudit všechny relevantní dopady tohoto opatření, neboť jím chybí hlubší právnícké znalosti. Upozorňují na problematickou otázku tunelování v České republice.

Charakteristika opatření:

Novela trestního zákona, kterou schválila sněmovna, rozšiřuje skupinu osob, jejichž souhlasu je třeba k zahájení nebo pokračování v trestním stíhání na vztahy v některých družstvech, respektive obchodních společnostech.

Trestní řád podmiňuje trestní stíhání proti osobě blízké, případně proti manželu a druhu u 26 trestných činů souhlasem poškozeného. Zavedení podmínky souhlasu některých kategorií poškozených do českého trestního řízení před několika lety znamenalo průlom do povinnosti žalobce stíhat všechny trestné činy, o nichž se dozví. Jde o velmi svéráznou obdobu tzv. soukromé či populární žaloby, jejíž pozice v právních rádech některých zemích je spíše oslabována.

Podle svých obhájců přináší právo rozhodnout se zda se sami cítíme poškozeni či ne. Nejvyšší státní zastupitelství naopak varuje před nadměrným rizikem možného zneužití k beztrestnému tunelování některých společností (rodinných firem).

13. Návrh na odstátnění pražské Nemocnice na Homolce a její transformaci na obecně prospěšnou společnost

Komentář odborníků k hodnocení

Návrh České lékařské komory, který prosazoval vstup americké neziskové organizace UMPM Health System do Nemocnice na Homolce, je dle většiny členů Fóra nevhodný. Americkému partnerovi by totiž za 32 milionů korun bylo předáno špičkové zdravotnické pracoviště v hodnotě až 6 miliard. Pokus o odstátnění nemocnice je brán jako správný krok, nicméně by mělo proběhnout za podmínek, které by byly rovnější pro oba partnery.

Charakteristika opatření:

Projekt na odstátnění pražské nemocnice, který pochází od České lékařské komory, nenašel pochopení ani

u jednoho člena kabinetu. Přeměna nemocnice na obecně prospěšnou společnost spočívala ve vstupu americké neziskové organizace UMPM Health System při Pittsburské univerzitě. UMPM je jednou z deseti největších organizací zaměřených na poskytování zdravotní péče v USA.

Projekt by umožnil UMPM téměř bezplatný vstup do špičkové české nemocnice. Reálná cena však podle odhadů činí až šest miliard korun. Medicínské centrum Pittsburské univerzity nabízí za vstup do Homolky 32 miliónů korun. Na druhé straně by jako protihodnotu přinesl americký partner do nemocnice, a tím i do celého zdravotnictví, výrazně kvalitnější péče a vyšší standart, což by vedlo k transformaci nemocnice ojedinelé zdravotnické centrum.

14. Nárůst počtu zaměstnanců Ministerstva vnitra

Komentář odborníků k hodnocení

Fórum poukazuje na neprůhlednost a neefektivnost celého resortu, problémy vidí v celkově špatné koncepci a v organizačních strukturách ministerstva. Upozorňuje na problematické následky na státní rozpočet. Částečně chápe potřebu navýšení stavu v určitých složkách (policie, hasiči), vzhledem k rozsahu úkolů, které tento ústřední orgán státní správy plní, ale zároveň se obává se dalšího, zbytečného, nárůstu byrokracie. Forum doporučuje především přijmout opatření týkající se zlepšení efektivnosti práce stávajících zaměstnanců. Mimo jiné zazněl i názor, že zvýšení počtu pracovníků ve státní administrativě v některém z resortů, by se mělo podmínit stejným poklesem v jiném resortu.

Charakteristika opatření:

Vláda koncem května odsouhlasila návrh ministra vnitra, podle kterého se má jeho resort zvětšit o více než 1800 zaměstnanců. Podle ministra úředníci ani policisté nejsou v současném stavu schopni zpracovávat novou agendu, která jim připadla při probíhající reformě státní správy. Mají být posíleny především složky ekonomického a hospodářského zabezpečení Ministerstva vnitra, archivy a odbor ekonomického zabezpečení, pořádkové policie, ochranné služby, cizinecké a pohraniční policie, hasičského záchranného sboru. Ministerstvo stále disponuje volnými pracovními místy.

15. Nezvýšení normativu pro nestátní školy (nižší dotace na platy učitelů)

Komentář odborníků k hodnocení

Odborníci vyjádřili nesouhlas s jistou nespravedlností tohoto kroku. Poukazují na problematickou otázku postavení soukromých škol jako takových, někteří navrhuji, aby se postavení soukromých škol přiblížilo postavení soukromých společností. Mzdové náklady ve školství považují za jednu z rozhodujících položek a vyčleňování prostředků pomocí normativů pokládají za nesprávný postup. Samotné dotace jsou považovány za nástroj, který by se měl používat jen za velmi omezených a účelově vázaných podmínek.

Charakteristika opatření:

Zástupci soukromých a církevních škol podali ústavní stížnost na Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy na protest tomu, že MŠMT nezvýšilo normativy soukromým školám, poté co v březnu zvýšilo platy učitelů na státních školách o 11 procent.

Dle zákona má být normativ srovnatelný pro soukromé a státní školy. Ministerstvo letos stanovilo normativ pro privátní školy dříve, než navýšilo platy státním učitelům a později tyto změny nezahrnulo do normativu soukromým školám.

MŠMT na toto zvýšení platů státních učitelů vyčlenilo částku 3.6 miliardy a brání se, že na úpravu normativů nemají peníze. Ministr školství se také brání tím, že podle usnesení vlády o zvýšení mezd v rozpočtové a příspěvkové sféře se tato věc církevních a soukromých škol netýká.

16. Odvolání předsedkyně výkonného výboru Fondu národního majetku ČR

Komentář odborníků k hodnocení

Odvolání předsedkyně výkonného výboru Fondu národního majetku Zdenky Němcové bylo dle většiny Fóra výsledkem jejího pokusu oddálit prodej distribučních společností firmě ČEZ. Ačkoliv někteří vyjádřili sympatie při snaze o zrušení nařízení, které je pro stát nevýhodné, našli se i tací, kteří s odvoláním souhlasí, neboť se domnívají, že by se mohlo jednat o nebezpečný precedens, díky kterému by státní úředníci mohli mít sklon jednat proti vůli svých nadřízených.

Charakteristika opatření:

Prezidium Fondu národního majetku (FNM) ČR odvolalo na mimořádném zasedání koncem května šéfku FNM Zdenku Němcovou. Stalo se tak po té, co výkonný výbor FNM na mimořádné valné hromadě ČEZ hlasoval proti vládnímu rozhodnutí o propojení elektrárenské společnosti s distributory elektřiny výměnou za prodej části podílu ČEZ ve společnosti Česká energetická přenosová soustava (ČEPS) státu. Konkrétně jde o prodej balíku 66 % akcií ČEPS státní firmě Osinek za 13,9 miliardy korun. Stát má naopak prodat společnosti ČEZ majoritu v pěti distribučních společnostech a 34-procentní podíl ve zbylých třech distribučních firmách. ČEZ tato transakce přijde na 31 miliard Kč, které bude splácet 4 roky.

Mnoho opozičních politiků a ekonomických analytiků upozorňovala na fakt, že celý obchod je mnohem více výhodný pro ČEZ. Výkonný výbor FNM se proto snažil zablokovat vládní usnesení.

Němcová si není vědoma toho, že by porušila nařízení, nebo řádně neplnila povinnosti. Na její místo nastoupil první místopředseda výkonného výboru FNM Vlastislav Raška.

17. Vyšší odškodnění pro klienty kampeliček

Komentář odborníků k hodnocení

Zvýšení odškodného pro klienty zkrachovalých kampeliček se setkalo se zdaleka nejmenším pochopením. Tento krok byl označen za čistě populistický, neboť se k němu sněmovna odhodlala několik týdnů před volbami. Velká shoda panuje i nad hodnocením z pohledu ekonomického. Tento nesystematický krok, kdy se mění pravidla hry během hry samotné, je špatným signálem pro hráče ve finančním sektoru a zvyšuje morální hazard. Lidé, kteří vkládali své peníze do kampeliček, měli počítat s vyšším rizikem, které s sebou nesou vyšší zisky. Pokud stát bude nadále pokračovat ve své politice záchrany všech neúspěšných s kapes, zadělá si jen na další problémy.

Charakteristika opatření:

Dne 25. dubna Senát na svém zasedání schválil změnu zákona, díky které se zvyšuje maximální odškodné pro klienty zkrachovalých spořitelních a úvěrových družstev z osmdesáti na devadesát procent uložené částky, maximálně však 400 tisíc. Dosud bylo maximum 100 tisíc.

Předkladatelé návrhu argumentují, že novela má odstranit nerovné podmínky mezi klienty bank a družstevních záložen. Klienti bank mají totiž při krachu banky nárok na 90 procent vkladu do maximální výše 25 tisíc euro.

Odškodné vyplácí Zajišťovací fond družstevních záložen, kterému stát hodlá pomoci půjčkou 1,2 miliardy, která bude pokryta z dluhopisů. Na vyšší odškodnění má mít nárok i 75 tisíc klientů kampeliček, kterým již fond vyplatil 4,165 miliardy korun.

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie júl - september 2002 - Česká republika

Výsledky projektu HESO za Českú republiku zostavuje [Inštitút ekonomických štúdií Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovy](#).

	III. ŠTVRŤROK JÚL - SEPTEMBER 2002	RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
	PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU	[-300;300]	[-3; 3]	%
1.	Návrh ústavného zákona o referendu o vstupe ČR do Európskej unie	179,3	2,23	80,4
2.	Prodej štátného podílu (51%) v Českém Telecomu (za 55,3 mld. Kč)	74,4	1,31	56,9
3.	Soubor úsporných zákonů na pomoc postiženým záplavami (zmenšení růstu platů státních zaměstnanců)	58,0	1,08	53,8
4.	Mezinárodní smlouva s Vatikánem	50,7	1,23	41,2
5.	Řízení Úřadu pro hospodářskou soutěž ve věci zrušení poskytnuté veřejné podpory města Brno firmě Flextronics	44,7	1,38	32,3
6.	Novela zákona o zadávání veřejných zakázek (zjednodušení při živelných pohromách)	41,8	1,08	38,8
7.	Rozhodnutí Úřadu pro hospodářskou soutěž o pokutě pro distributory pohonných hmot za kartelové dohody	40,7	0,85	48,1
8.	Navrácení akreditace Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy	27,2	1,38	19,6
9.	Finanční pomoc povodněmi postiženým zemědělcům (návrh novely zákona o Pozemkovém fondu)	25,1	0,54	46,5
10.	Zvýšení důchodů o 3,8% resp. o 4%	23,2	0,54	43,1
11.	Schválení prodeje Unipetrolu Úřadem pro hospodářskou soutěž	13,1	0,46	28,5
12.	Rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu - zákaz nových internetových tarifů pro Český Telecom	0,0	0,00	30,0
13.	Vznik nového Ministerstva informatiky	-18,0	-0,54	33,5
14.	Vznik Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových	-25,1	-0,85	29,6
15.	Souhlas vlády s kontrolami imigračních úředníků Velké Británie na ruzyňském letišti	-28,0	-0,85	33,1
16.	Vyhláška Ministerstva zdravotnictví (zákaz prodeje nebalených potravin v samoobsluhách)	-42,2	-1,15	36,6
17.	Programové prohlášení vlády	-69,2	-0,92	75,0
18.	Daňový balík pro odstranění povodňových škod (zvýšení daní)	-134,1	-1,69	79,2
	RATING III. ŠTVRŤROKA 2002 - prijaté opatrenia	13,5		

- [Fórum odborníků](#)

1. Návrh ústavního zákona o referendu o vstupu ČR do Evropské unie

Komentář odborníků k hodnocení:

Návrh zákona o referendu o vstupu ČR do Evropské unie je jednoznačně nejlépe hodnoceným opatřením třetího čtvrtletí roku 2002. Ve vzácné shodě jej velmi kladně hodnotí všichni členové Fóra odborníků. Uskutečnění referenda je považováno za naprosto nezbytné a bylo přijato prakticky bez výhrad jako pozitivní. Experti naprosto odmítají možnost, že by o našem vstupu do Evropské unie měl rozhodovat pouze parlament. Jedinou připomínkou byla neexistence zákona o obecném referendu, která je některými členy Fóra považována za jeden z posledních deficitů demokracie v ČR.

Charakteristika opatření:

Senát na své zářijové schůzi jednomyslně schválil vlastní návrh ústavního zákona o referendu o vstupu České republiky do Evropské unie. Z kandidátských zemí je Česko jedinou, které zákon o lidovém hlasování dosud chybí.

Tento návrh musí ještě podpořit Poslanecká sněmovna a podepsat prezident. Jestliže by jej nyní parlament neschválil, musel by o přistoupení k unii rozhodovat sám. V případě schválení zákona by referendum musel vyhlásit prezident do 30 dnů od podpisu smlouvy o přistoupení České republiky k unii (k tomu má dojít v lednu 2003), a nejpozději tři měsíce po tomto podpisu by se referendum muselo uskutečnit.

Občanům České republiky by byla položena otázka: „Souhlasíte s tím, aby se Česká republika stala podle Smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii členským státem Evropské unie?“ Pro platnost Senátem schváleného referenda by bylo potřeba, aby se jej zúčastnila alespoň polovina oprávněných voličů.

Pokud by lidé v referendu přistoupení k unii odmítli, mohlo by se nové referendum konat až po dvou letech (za nezměněných podmínek smlouvy o přistoupení). V případě změněných podmínek smlouvy by se mohlo lidové hlasování opakovat i dříve.

2. Prodej státního podílu (51%) v Českém Telecomu (za 55,3 mld. Kč)

Komentář odborníků k hodnocení:

Prodej státního podílu v Českém Telecomu nepřišel dle názoru většiny odborníků v pravou chvíli. Na vrcholu technologického boomu mohla Česká republika za svůj podíl dostat mnohem vyšší částku. Ani výběr kupce není odborným fórem hodnocen zcela kladně. C-Tel se respondentům nezdá dostatečně transparentní a někteří navíc zpochybňují přínosnost prodeje Telecomu dceřinné společnosti banky. Poměrně vysoký rating tohoto opatření svědčí ale o tom, že i přes tyto výhrady považují oslovení experti prodej státního podílu v Českém Telecomu za spíše přínosný.

Charakteristika opatření:

Vláda rozhodla o prodeji 51 % balíku akcií společnosti Český Telecom, vlastněného státem. Podíl má být prodán konsorciu Deutsche Bank a dánské firmy TDC. Ti za něj zaplatí částku 55,3 miliardy Kč. Smlouva o koupi má být uzavřena do konce října tohoto roku. Transakci musí ještě schválit Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Ministr financí Bohumil Sobotka oznámil, že tento příjem ještě nebyl zahrnut do státního rozpočtu. Platba proběhne v eurech přes devizový účet ČNB, kurs koruny tak nebude ovlivněn.

Nový majoritní vlastník se zavázal plnit podmínky vlády po dobu nejméně tří let. Má jen omezené možnosti převádět akcie či majetek firmy, musí ponechat v dozorčí radě zástupce státu a plnit závazky vyplývající z provozu telekomunikační infrastruktury.

Kabinet Miloše Zemana původně zamýšlel prodat podíl za částku 80 mld. Kč, kterou pak snížil na 60 mld. Kč. Opoziční politici tvrdí, že rozhodnutí bylo ukvapené a podíl mohl být prodán za lepší částku. Druhý zájemce, konsorcium CVC Capital Partners, nabídl o desítky miliard korun méně. Analytici se shodují, že za nynějších podmínek na telekomunikačním trhu, kdy jsou mizivé vyhlídky na případný růst cen telekomunikačních titulů, by bylo zbytečné prodej dále odkládat.

3. Soubor úsporných zákonů na pomoc postiženým záplavami (zmenšení růstu platů státních zaměstnanců)

Komentář odborníků k hodnocení:

Soubor úsporných zákonů na pomoc postiženým záplavami byl fórem odborníků přijat poměrně kladně. Někteří z respondentů mají ale obavy, aby přibrzdění růstu mezd státních úředníků nevedlo k rozšíření korupce. V této souvislosti navrhuje vyjmout z tohoto opatření některé státní zaměstnance v prioritních oblastech (zejména zdravotníky a policisty). Současně je zdůrazňována potřeba ve státním rozpočtu hledat rezervy i v jiných oblastech a to nejen z důvodu nutnosti odstraňování povodňových škod.

Charakteristika opatření:

Kromě novely daňových zákonů, která byla Poslaneckou sněmovnou zamítnuta, navrhla vláda za účelem získání finančních prostředků pro odstranění povodňových škod ještě soubor zákonů, jimiž se snaží ušetřit zejména na platech státních zaměstnanců.

Prvním z opatření je roční odsunutí zavedení nové platové stupnice. Ta měla mít od ledna místo dosavadních dvanácti nově šestnáct platových tříd. Namísto deseti a půl miliardy tak vláda vynaloží na růst příjmů státních zaměstnanců v příštím roce jen sedm miliard. Pro státní zaměstnance to znamená, že jejich příjmy vzrostou jen o sedm, namísto třinácti procent.

Úsporná opatření se dotknou i poslanců samotných – v případě nemoci již nebudou dostávat plný plat po dobu půl roku, ale pouze jeden měsíc. Ústavní činitelé budou mít navíc příští rok zmrazené platy a v případě nároku na třináctý či čtrnáctý plat, jej dostanou pouze v poloviční výši.

Poslední součástí balíčku je odložení valorizace horní hranice pro výpočet nemocenských dávek. Příspěvky v nemoci se tak mají zvýšit pouze těm, kteří vydělávají méně než 14400 korun měsíčně. Tímto opatřením hodlá kabinet v příštím roce ušetřit 800 milionů korun.

Na rozdíl od daňového balíčku byl tento soubor zákonů Poslaneckou sněmovnou ve zkráceném čtení schválen a poté prošel i Senátem.

4. Mezinárodní smlouva s Vatikánem

Komentář odborníků k hodnocení:

Nejednoznačně hodnocené opatření. Fóru není jasná důležitost takové smlouvy pro ČR, pochybuje o formulaci otázek spojených s navrácením majetku církve a jejím financováním. Za sporný považují fakt, že smlouva nevytváří prostor pro vyřešení záležitostí s navrácením veškerého církevního majetku a systém financování církve. Vyskytly se i názory, že jakékoli zvýšení důležitosti církve je pozitivní, neboť může pomoci rozvoji společnosti především v alternativní duchovní a vzdělávací sféře.

Charakteristika opatření:

Koncem července podepsalo Česko, jako jedna z posledních zemí bývalého východního bloku, mezinárodní smlouvu s Vatikánem. Tato smlouva upravuje nejen vztahy s katolickou církví, ale vzhledem k tomu, že v ČR nesmí být žádná z církví oproti ostatním zvýhodňována, i s ostatními státem uznanými náboženskými skupinami na našem území.

Smlouva zakotvuje právo církve jmenovat duchovní podle vlastních předpisů, nezávisle na státních orgánech. Hovoří i o právu církve zřizovat vlastní školy. Za podmínek stanovených českými zákony může působit v sociálních a zdravotních zařízeních, věznicích a vykonávat duchovní činnost pro příslušníky ozbrojených složek. Rovněž církevní sňatek je smlouvou postaven na stejnou úroveň jako sňatek civilní. Spornou otázkou navracení církevního majetku a financování církví smlouva neřeší.

5. Řízení Úřadu pro hospodářskou soutěž ve věci zrušení poskytnuté veřejné podpory města Brno firmě Flextronics

Komentář odborníků k hodnocení:

Většina odborníků se shoduje na tom, že by měl stát vyžadovat navrácení peněz poskytnutých pro Flextronics zpět. Pokud jsou poskytovány velmi velkorysé investiční pobídky, mělo by být vyžadováno, aby firmy, které je čerpají plnily podmínky. Je nepřijatelné, aby firma inkasovala peníze a pak skončila činnost. Tento případ ukáže na konzistenci investičních pobídek a zároveň bude tvořit precedens do budoucna. Korektní vyřešení tohoto případu je zároveň důležité pro vstup ČR do Evropské Unie.

Charakteristika opatření:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) zahájil správní řízení s firmou Flextronics.. Řízení vede úřad ve věci zrušení poskytnuté veřejné podpory městem Brnem. Podpora se týkala zvýhodněného pronájmu a následného prodeje pozemků pro vybudování průmyslového parku v areálu Černovické terasy za symbolickou jednu korunu. Společnost je podezřelá, že nedodržela smlouvu, která jí vynesla investiční pobídky v řádu stamilionů korun.

Kromě výhodného prodeje rozsáhlých pozemků udělil stát předchůdci Flextronicsu, firmě Dovatron, desetileté daňové prázdny a bezúročnou půjčku na rekvalifikaci zaměstnanců. Do roku 2005 se pak společnost zavázala vytvořit na 3000 pracovních míst.

V polovině července oznámil americký výrobce elektronických produktů Flextronics International, že ukončí provoz svého brněnského závodu a propustí skoro tisíc svých zaměstnanců. Jako reakci na plánovaný odchod Flextronicsu odstoupilo město Brno od kupní smlouvy na sedm hektarů pozemků v Černovické průmyslové zóně. Firma se krokům města brání s tím, že se pokouší najít investora, který by jejím závazkům dostál.

6. Novela zákona o zadávání veřejných zakázek (zjednodušení při živelných pohromách)

Komentář odborníků k hodnocení:

Kladně přijaté opatření. Fórum shledalo pozitivním zajištění efektivního výkonu veřejné správy v mimořádných podmínkách. Zdůrazňuje nutnost vytvoření mechanismů zabraňujících jeho možnému zneužívání.

Charakteristika opatření:

Zákon reaguje na situace, vznikající při živelných pohromách a haváriích. V době vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu a 3 měsíce po jejich skončení podstatně zjednoduší a urychlí postupy zadávání veřejných zakázek, neboť již nebude vyžadovat dodržení všech formálních náležitostí zadávacího řízení.

Případné zneužití tohoto zjednodušeného zadávání veřejných zakázek je minimalizováno právě tříměsíční lhůtou ode dne, kdy stav nebezpečí nebo nouzový stav skončí. Zároveň se v rámci co největšího urychlení zadávacího řízení zadavateli umožňuje, aby ve stanovených případech mohl uzavřít smlouvu i bez písemné výzvy zasílané zadavatelem jednomu zájemci.

Tato právní úprava nepředpokládá zvýšení výdajů ze státního rozpočtu. Zákon byl projednán ve zkráceném jednání, schválen oběma komorami PČR a podepsán prezidentem.

7. Rozhodnutí Úřadu pro hospodářskou soutěž o pokutě pro distributory pohonných hmot za kartelové dohody

Komentář odborníků k hodnocení:

Fórum považuje rozhodnutí za správné autoritativní opatření orgánu státní správy, které by navíc mohlo dále zvýšit jeho váhu a autoritu. Politiku ochrany hospodářské soutěže je třeba brát velmi vážně. Stát by měl pečlivě hlídat vývoj cen pohonných hmot na českém trhu a v případě existence kartelu velice tvrdě jednat. Za problematický považují způsob, jakým lze dokázat, že se skutečně jednalo o kartelovou dohodu.

Charakteristika opatření:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vydal v září rozhodnutí, kterým zakázal sladování cen v oblasti distribuce pohonných hmot a zároveň uložil pokutu v řádu stamilionů korun. V každém případě se jedná o nejpřísnější pokutu v historii úřadu – dosavadní nejvyšší peněžitý trest, 63 milionů korun, udělil antimonopolní úřad letos v červenci mobilním operátorům T-Mobile a Eurotel.

Rozhodnutí úřadu je zatím prvostupňové a nepravomocné. Postižené firmy, mezi které patří Shell, Conoco, Benzina, OMV, Agip a Aral, měly v roce 2001 porušit zákon tím, že uzavřely kartelovou dohodu a vzájemně sladily ceny pohonných hmot ve svých prodejních sítích. Postižené firmy s opatřením úřadu nesouhlasí a oznámily, že proti rozhodnutí podají rozklad. Za kartelové dohody byli zatím v Evropě potrestáni pumpaři v Itálii a ve Švédsku.

Ze sdělení, zaslaného šesti pokutovaným společnostem vyplývá, že ÚOHS nemá pro obvinění nejvýznamnějších tuzemských prodejců pohonných hmot žádné přímé důkazy. Ve zprávě ÚOHS se nicméně konstatuje, že neexistence přímých důkazů nevylučuje prokázání cenové dohody mezi distributory, a to důkazy nepřímými.

ÚOHS tvrdí, že zástupci pokutovaných společností mohli uzavírat dohody o vývoji budoucích cen na zasedáních České asociace petrolejářského průmyslu a obchodu. Také informace o zamýšlené cenové politice a zveřejňování budoucích cenových úprav v médiích měly podle ÚOHS škodit konkurenčnímu prostředí.

8. Navrácení akreditace Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy

Komentář odborníků k hodnocení:

Navrácení akreditace Katolické teologické fakultě bylo hodnoceno mírně kladně, většina dotázaných tomuto opatření však nepřikládala velkou důležitost. Záchrana fakulty je krok správným směrem už kvůli její velmi dlouhé historii. Nikdo si však nedovolil posuzovat kvality a přínosy fakulty do budoucna.

Charakteristika opatření:

Na základě úspěšného akreditačního řízení a rozhodnutí ministerstva školství ze dne 22. července 2002 bude Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy (KTF UK) namísto předchozích studijních programů zabezpečovat podstatně přepracovaný magisterský studijní program teologie, nový bakalářský studijní

program teologie, obor náboženské nauky, nový bakalářský a navazující magisterský studijní program obecná teorie a dějiny umění a kultury a obor dějiny křesťanského umění.

Rozhodnutí je spojeno s jediným závazkem, formulovaným ze strany rektora: brzké vypracování navazujícího magisterského programu pro obor náboženské nauky. Vzhledem k časové tísní prozatím nebylo usilováno o novou akreditaci doktorských programů, takže o ně fakulta rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k 1. říjnu přijde.

Akreditace studijních programů KTF UK byla v květnu akreditační komisí pozastavena s platností od 1. října 2002. Důvodem pro toto rozhodnutí byla nedostatečná kvalita výuky, vědomá konzervativní izolace a nedostatečné personální zabezpečení. Neudělení akreditace by s největší pravděpodobností znamenalo zánik jedné z nejstarších fakult Univerzity Karlovy.

9. Finanční pomoc povodněmi postiženým zemědělcům (návrh novely zákona o Pozemkovém fondu)

Komentář odborníků k hodnocení

Hodnotící komise přijala toto opatření kladně, jako celkově rozumné v kontextu mimořádné situace, do které se čeští zemědělci kvůli povodním dostali. Žádoucí je ovšem zajištění proti korupci při rozhodování o adresátech pomoci. Rovněž v souvislosti s přípravami na přijetí společné zemědělské politiky Evropské unie je toto vládní rozhodnutí považováno za nezbytné.

Charakteristika opatření:

Změna zákona o Pozemkovém fondu, schválená v září sněmovnou, umožní poskytnout rolníkům postiženým záplavami pomoc ve výši 910 miliónů korun. Půl miliardy korun uvolní fond přímo na krytí škod. Dále dle novely též odpustí zemědělcům, hospodařícím v zaplavených oblastech, roční splátky za privatizovaný státní majetek, dále splátky za půdu a pronájem státní půdy. Tato úleva uspoří postiženým rolníkům zhruba 410 miliónů korun.

Na potřebě uvolnit peníze z Pozemkového fondu se shoduje Zemědělský svaz, Agrární komora i většina rolníků a politiků. Někteří podnikatelé a opoziční poslanci upozorňují na fakt, že stát si příliš zvykl brát z fondu peníze, kdykoliv je potřeba. Nezpochybňují nezbytnou potřebu pomoci postiženým zemědělcům, ale tvrdí že fond by měl spíše sloužit k systémovým krokům ve prospěch zemědělství. Obávají se i o spravedlivé rozhodnutí úředníků ohledně rozdělování peněz.

Novelu zákona musí ještě schválit Senát a podepsat prezident.

10. Zvýšení důchodů o 3,8% resp. o 4%

Komentář odborníků k hodnocení:

Spíše kladně přijaté opatření. Fórum zastává názor, že reálná úroveň důchodů by měla být zachována, což tento návrh umožňuje, neboť inflace v letošním roce má dosáhnout pouze 2%. Obsahuje tedy i reálné zvýšení o necelá dvě procenta, což je vzhledem ke stavu penzijního systému poměrně velkorysé. Objevil se však i hlas, že za dané situace se pro důchodce jedná o zvýšení na hranici přijatelnosti, s určitým negativním dopadem

Charakteristika opatření:

Další sociální skupinou, která se bude ponese následky nákladů na odstraňování škod po letošních povodních, jsou důchodci. Vláda na svém posledním zářijovém zasedání nepodpořila návrh ministra práce a sociálních věcí Zdeňka Škromacha, aby se důchody takzvaných novodůchodců (tj. těch, kterým byl důchod

přiznán po prvním lednu 1996) zvýšily o čtyři procenta a důchody starodůchodců o pět procent.

Namísto toho činí vládou schválené zvýšení 3,8, respektive 4 procenta. Tato úprava znamená oproti původnímu návrhu úsporu ve výši 1,3 miliardy korun. Vláda se zvyšování důchodů nemohla vyhnout úplně, neboť ji k tomu zavazuje loni schválený zákon. Podle předchozí právní normy by k valorizaci muselo dojít až tehdy, pokud by spotřebitelské ceny od poslední úpravy vzrostly o více než pět procent.

Průměrný důchod jeden a půl milionu českých seniorů se po této úpravě zvýší na 7060 korun. Rozdíl v důchodech staro- a novodůchodců, který by přijetí Škromachova návrhu odstranilo, zůstal následkem rozhodnutí vlády zachován. Novodůchodci tak budou stále pobírat o něco více než ti, kteří odešli do důchodu před začátkem roku 1996.

11. Schválení prodeje Unipetrolu Úřadem pro hospodářskou soutěž

Komentář odborníků k hodnocení:

Z tohoto projektu po uzávěrce hodnocení nakonec sešlo. Většina odborníků se tudíž k této otázce nevyjádřila. Někteří byli toho názoru, že od začátku šlo o špatně provedenou privatizaci.

Charakteristika opatření:

Antimonopolní úřad schválil prodej Unipetrolu společnosti Agrofert. V rozhodnutí ze 4.9.2002 ale ÚOHS stanovil některé podmínky v oblasti výroby průmyslových hnojiv. Úřad v této věci rozhodoval již od února, vzhledem k nesplněným náležitostem ze strany Agroferty (například nezaplacenému správnímu poplatku nebo chybějícím údajům) bylo ale řízení přerušeno.

Souhlas ÚOHS byl jednou z odkládacích podmínek smlouvy o koupi 63 procentního státního podílu v Unipetrolu za částku 361 milionů eur. Unipetrol získala ve vládním tenderu loni v prosinci firma Agrofert slovenského podnikatele Andreje Babiše, doposud za něj ale nezaplatila. Po letošních povodních požadoval Babiš snížení kupní ceny a povolení vstupu dalšího partnera, polské společnosti PKN Orlen.

Česká vláda jakoukoli změnu podmínek odmítla. Poslední lhůtou pro zaplacení je 30. Září 2002. Pokud ani do tohoto termínu nebude cena za Unipetrol uhrazena, bude podle ministra průmyslu a obchodu Jiřího Rusnoka tender zrušen a následně dojde k vypsání nové soutěže.

12. Rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu - zákaz nových internetových tarifů pro Český Telecom

Komentář odborníků k hodnocení:

Rozdělení na dvě platby bylo převážně hodnoceno jako žádoucí, neboť v současné době není zcela jasné komu občan za co platí. Proveďeři zůstávají jakoby skryti za celkovou cenou připojení a není možnost, hledat si levnější způsob připojení. Na druhou stranu existuje mnoho dalších rezerv v dostupnosti připojení na internet jako takovém, převážné nedostatky jsou spatřovány v jeho cenové přiměřenosti. Fórum také upozorňuje na fakt, že levnější připojení může znamenat větší výnosy pro telekomunikační firmy, neboť lidé budou více serfovat po síti, místo toho, aby hlídali minuty připojení.

Charakteristika opatření:

Český telekomunikační úřad vydal předběžné opatření, kterým Českému Telecomu zakazuje od října zavést nové tarify připojení k internetu. Předseda úřadu David Stádník uvedl, že Telecom nedodržel postupy, které mu ukládá telekomunikační zákon ve vztahu k zákazníkům. Mluvčí Českého Telecomu Vladan Crha naopak vyjádřil překvapení společností nad faktem, že rozhodnutí úřadu bylo zveřejněno, aniž by o tom úřad informoval Telecom, jako účastníka správního řízení.

Telecom chystal od října nový model účtování telefonického připojení k internetu. Jednalo se o oddělení plateb za telefonické spojení od poplatků internetovému poskytovateli či alternativnímu operátorovi, v jehož síti se připojení na internet uskutečnilo. Dosud zákazníci platili pouze za telefonické připojení Telecomu a ten odváděl část z těchto příjmů poskytovatelům internetu. Podle Telecomu měly nové tarify vedle zlevnění umožnit i zavedení paušálních plateb za připojení na internet, které chtěla firma začít nabízet o víkendech.

Poskytovatelé internetu a telefonní operátoři si měli v budoucnu vyšší ceny stanovovat sami a při fakturaci ji přidávat k pevné sazbě Telecomu. Nový způsob plateb však označili za diskriminační s tím, že povede k růstu cen a potlačení konkurence.

13. Vznik nového Ministerstva informatiky

Komentář odborníků k hodnocení:

Vznik nového ministerstva nevyvolal zvláště prudké reakce, nicméně se u dotázaných objevily převážně dva názory. Odborníci se shodli, že informační technologie a jejich rozvoj je jistě prioritou a že „o významu agendy, kterou se hodlá zabývat, není nejmenších pochyb.“ Přesto se někteří domnívají, že nebylo bezpodmínečně nutné vytvářet nový úřad a tato agenda mohla být nadále vykonávána v rámci MDS. Většina se shodla na tom, že přínos tohoto úřadu ukáže až budoucnost.

Charakteristika opatření:

Vláda schválila vznik nového Ministerstva informatiky, které má fungovat od 1. ledna 2003 v čele s Vladimírem Mlynářem. Ministerstvo si před sebe klade následující hlavní cíle: *přípravení legislativy vymezující podobu takzvaného "iGovernmentu", tedy elektronické komunikace ve státní správě, elektronizaci jejích agend, úspěšné dokončení liberalizace českého komunikačního trhu a zvýšení efektivnosti a modernizace České pošty.*

Zavedení nových informačních technologií do státní správy v širší míře by měli pocítit jak občané, tak státní rozpočet. Pro běžné lidi se tak výrazně urychlí a zjednoduší komunikace s úřady, napříště se vyhnou čekání na úřadech a své záležitosti mohou řešit z domova přes internet. Pro státní rozpočet bude zavádění nových technologií zpočátku nákladné, v delším časovém horizontu ale jistě přinese úspory. Možné bude snížení počtu úředníků i agendy která přejde do elektronické podoby.

Cílem nového ministra je, aby na konci funkčního období bylo zhruba 25 procent nejdůležitějších agend státní správy možno provozovat v elektronické podobě.

Nové ministerstvo nebude znamenat nárůst úředníků nebo výdajů. Sloučeny naopak mají být jen již existující agendy. Úřad totiž vznikne spojením současného Úřadu pro veřejné informační systémy (ÚVIS), převzetím kompetencí týkajících se telekomunikací a pošt od ministerstva dopravy a převedením úřadu, který v současnosti při Úřadu na ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) provádí akreditace elektronických podpisů.

14. Vznik Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových

Komentář odborníků k hodnocení:

Odborníci vyjádřili pochybnosti nad efektivností a potřebností daného úřadu, ovšem pokud by jeho vytvoření mělo vést k lepšímu nakládání se státním majetkem, považují to za zajímavou aktivitu. Vyslovili obavu nad tím, že se jedná pouze o přelití úředníků z jednoho úřadu do druhého, tím pádem by tato část 2. fáze reformy státní správy byla zcela zbytečná, ztratila by své opodstatnění a efektivnost. Převládají pochybnosti nad potřebou daného úřadu.

Charakteristika opatření:

Na začátku července vznikl Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Stát hodlá na provoz a platy nového úřadu v příštím roce vyčlenit 600 milionů korun. Úřad bude spravovat, evidovat a prodávat státní majetek. Nepůjde jen nemovitosti, ale i třeba věci zabavené na hranicích, ukradená auta, kola, atp. Nalezené věci mají jít do dražby nebo se prodají v bazarech. Mají sem spadat i rybníky a pivovary, na které si však dělá nárok i církev.

Nová instituce by však kromě toho měla také zastupovat stát u soudu. Právníci zaměstnaní na úřadu mají figurovat u sporů o národní kulturní památky nebo nemovitosti v ceně vyšší než 25 milionů korun, výjimkou je vstup do sporů na ochranu investic. Zákon dále stanoví, že v takových sporech nesmí stát zastupovat jiní právníci. Tato podmínka se nelíbí České advokátní komoře, podle níž si tak stát pořídí vlastní právní kancelář a omezí tak přístup ostatních právníků k některým případům.

Zatím v instituci působí něco přes 200 úředníků, jejich počet se však v budoucnu má rozrůst až na 600. Hrozbou tedy je, že do nového úřadu přejde velké množství úředníků ze zanikajících okresních úřadů. To by však znamenalo pouze neefektivní přelévání pracovních sil, plýtvání finančních zdrojů na platy nadbytečných lidí. Rozmělnila by se též snaha o reformu veřejné správy.

15. Souhlas vlády s kontrolami imigračních úředníků Velké Británie na ruzyňském letišti

Komentář odborníků k hodnocení:

Kontroly prováděné britskými imigračními úředníky na letišti v Ruzyni byly respondenty přijaty spíše negativně. Část odborníků sice považuje kontroly za ospravedlnitelné a mnohem přijatelnější než zavedení vízové povinnosti pro české občany, většina se ale přiklání k názoru, že Británie by měla kontroly českých občanů provádět standardním způsobem – tj. na svém vlastním území.

Charakteristika opatření:

Začátkem letošního léta začali britští imigrační úředníci se souhlasem české vlády již dvanácté kolo imigračních pohovorů na Ruzyňském letišti. První kontrola proběhla na pražském letišti již loni v létě a od té doby se tam úředníci v nepravidelných intervalech vracejí. Poslední kolo kontrol na Ruzyni trvalo tři týdny, hrozba jejich obnovení při náhlém vzrůstu českých žadatelů o azyl ve Velké Británii ale nadále trvá.

Úředníci mají právo odepřít cestujícímu vstup na palubu letadla směřujícího do Velké Británie, která se tímto způsobem snaží reagovat na vysoký počet žádostí o azyl ze strany občanů České republiky, zejména pak občanů romské národnosti. Kontroly na české půdě byly jak českou vládou, tak i britskou stranou, prezentovány jako jediná alternativa zavedení vízové povinnosti pro občany ČR při cestách do Velké Británie.

Přestože britské úřady tvrdí, že žádosti jednotlivých cestujících o odlet jsou posuzovány na základě britských imigračních pravidel, nikoliv etnického původu žadatele, ocitly se předsunuté imigrační kontroly pod ostrou palbou kritiky romských sdružení a organizací bojujících za lidská práva. Kontroly bývají často označovány za diskriminační a protiprávní.

16. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví (zákaz prodeje nebalených potravin v samoobsluhách)

Komentář odborníků k hodnocení:

Vyhláška o prodeji nebalených potravin vyvolala poměrně ostřejší reakce. Ke kladným patřil názor, že se jedná o sladování norem s EU a to, že kultura prodeje je u nás skutečně mnohdy otřesná. Záporné názory charakterizuje nejlépe výrok, že vyhláška je „zbytečná exhibice v oblasti falešné starostlivosti o hygienu.“ Tomuto opatření byl však přidělen nízký koeficient důležitosti, jeden z dotázaných k tomuto napsal: „Vyhlášku však chápu jako naprostou marginalitu. O to více mne překvapily mediální reakce na ni.“

Charakteristika opatření:

6. srpna vstoupila v platnost nová vyhláška Ministerstva zdravotnictví o prodeji nebalených potravin jako pečivo, cukrovinky, ovoce a zelenina., vychází z podobné normy Evropské unie, kterou musíme do našeho vstupu splnit.

Vyhláška stanovuje, že již nadále není možné samoobslužně prodávat produkty jako koblihy a koláče, tak, aby na ně mohl zákazník sahat. Tyto produkty se musí prodávat buď v obalu, nebo za pultem, kde zákazníka obslouží prodavač.

Restrikce se dotýkají slaneého pečiva i chleba. Pečivo se smí prodávat samoobslužně, ale tak, aby se ho zákazník nemohl před koupí dotýkat. Chleba nesmí být prodáván dělený (na čtvrtky, půlky) bez obalu.

Někteří prodejci, výrobci ale i Svaz obchodu, novou vyhlášku kritizují. Údajně je přísnější než původní norma EU. Oponují s tím, že nová pravidla se projeví ve zdražení zboží, způsobeném buď náklady na jednotlivé balení pečiva nebo náklady na novou pracovní sílu. Ministerstvo zdravotnictví si od nové normy slibuje vyšší kulturu a hygienu prodeje nebalených potravin.

17. Programové prohlášení vlády

Komentář odborníků k hodnocení:

Programovému prohlášení vlády byla přikládána velká důležitost. Kladně byl hodnocen hlavně proevropský přístup nové vlády. Celkově dostalo ale programové prohlášení velmi nízký rating. Kritizována byla neochota konsolidovat veřejné finance, slovy dotázaného: „Dlouhodobý cíl dosažení schodku okolo 5 % HDP považuji za minimalistický a znamená de facto rezignaci na zásadní reformy.“ S nesouhlasem se setkala i snaha o další budování sociálního státu, který je už dnes problematické financovat. Není v něm také patrná snaha o snížení byrokratického charakteru státu. Podpora zaměstnanosti se vylučuje s rozšířením regulace pracovněprávních vztahů, výrazným růstem minimální mzdy apod.

Charakteristika opatření:

Hlavními prioritami vládní politiky v následujících letech má být podle programového prohlášení kabinetu, se kterým získal 7.8.2002 důvěru Poslanecké sněmovny, příprava na vstup do Evropské unie, budování sociálního státu, podpora podnikání a boj s kriminalitou.

Vláda chce zavést přídavky na všechny děti a vyplácet je bez ohledu na majetkovou situaci rodiny. Počítá se také s obnovením mladomanželských půjček a rodinných spoření. Vláda chce postupně snižovat deficity veřejných financí, podporovat investice, prosazovat politiku trvale udržitelného rozvoje, pokračovat v reformě a profesionalizaci armády a připravit referendum o vstupu do Evropské unie, ve kterém si klade za cíl získat souhlas občanů se vstupem. Důraz je kladen i na harmonizaci českého právního řádu s legislativou Evropské unie a na přípravu českých institucí na vstup.

Podrobné programové prohlášení vlády:

Nový vládní kabinet je podle svého programového prohlášení, se kterým získal 7.8.2002 důvěru Poslanecké sněmovny, veden snahou o realizaci evropského sociálního modelu. Vláda je odhodlána zakotvit princip obecného referenda do ústavního pořádku, připravit změnu Ústavy, umožňující přímou volbu prezidenta republiky, omezující imunitu poslanců a senátorů a rozšiřující působnost Nejvyššího kontrolního úřadu i na oblast hospodaření územních samosprávních celků.

Kabinet bude věnovat zvláštní úsilí integraci Romů podporováním specifických programů v oblasti vzdělávání, rozšiřováním sítě asistentů a podporou romských studentů.

Programové prohlášení deklaruje také ambici dokončit reformu soudnictví, včetně zřízení Nejvyššího správního soudu a specializovaných senátů u krajských soudů. Vláda chce připravit rovněž právní úpravu, která zajistí urychlení zápisů do obchodního rejstříku.

Vláda má dokončit reformu územní veřejné správy a soustředit se na implementaci služebního zákona a zákona o úřednících územních samosprávných celků.

Fiskální politika

Konsolidace veřejných financí je vnímána jako nezbytná podmínka udržení hospodářského růstu a vstupu do Evropské unie. Vláda chce, aby saldo veřejných rozpočtů v roce 2006 nepřekročilo hodnotu 4,9 – 5,4 procenta HDP a mělo tendenci k poklesu. Reforma má začít schválením střednědobého rozpočtového výhledu na čtyři roky tak, aby se počínaje rokem 2005 podíl schodku státního rozpočtu na HDP snižoval. Vláda má rovněž stanovit fixní limit výdajů státního rozpočtu, včetně státních fondů na celé čtyřleté období.

Vláda podle svého programového prohlášení nechce zvyšovat celkové daňové zatížení, připravuje však "fiskálně neutrální" ekologickou daňovou reformu. Celkové daňové zatížení by vláda chtěla stabilizovat na úrovni z roku 2000 a je odhodlána připravit opatření i proti jejímu poklesu. Programové prohlášení počítá se snížením sazby daně z příjmu právnických osob, harmonizací nepřímých daní s požadavky Evropské unie. U spotřebních daní má vláda připravit zavedení režimu podmíněného osvobození od daně. Kabinet připravuje také daňové zvýhodnění rodin s dětmi.

Za nezbytné vláda považuje uskutečnění zatím nspecifikované racionalizace mandatorních výdajů. V souvislosti s dokončením reformy veřejné správy vláda uskuteční dokončení přenosu výdajových kompetencí na kraje a obce. Od 1. ledna 2004 má přijít ke zvýšení podílu krajů na rozpočtovém určení daní. Posílit se mají pravomoci samospráv při stanovování výše daně z nemovitostí a místních poplatků. Při respektování rozpočtové autonomie se má regulovat zadlužování obcí a krajů.

Vláda chce v maximální míře zhodnocovat finanční aktiva soustředěná v České konsolidační agentuře. Programové prohlášení předpokládá také zrušení Fondu národního majetku poté, co splní svou roli dočasně privatizační agentury státu.

Značný význam přikládá programové prohlášení modernizaci daňové a celní správy tak, aby odpovídaly standardům zemí Evropské unie. Vláda plánuje bojovat proti daňovým a celním únikům, například zavedením registračních pokladen a registrovaných účtenek. Proti závažné hospodářské kriminalitě hodlá vláda bojovat vhodnou formou zákona o majetkových přiznáních a o prokazování původu příjmů. Vláda se bude snažit omezit praní špinavých peněz i omezením hotovostních plateb.

Průmyslová politika

Vládní průmyslová politika se má podle programového prohlášení zaměřit na vytváření příznivého podnikatelského prostředí, na podporu investic, na dokončení restrukturalizace průmyslu a na jeho další případnou privatizaci. Vláda počítá, že značná část veřejné podpory bude směřovat do strukturálních projektů ve zpracovatelském průmyslu, které budou splňovat podmínky pro spolufinancování ze zdrojů Evropské unie.

Programové prohlášení předpokládá rozvoj existujícího systému podpory investování s větším důrazem na podporu produkce s vyšší přidanou hodnotou, na rozvoj technologických center a center strategických služeb. Podporován má být i průmyslový výzkum a vývoj a zvyšování jakosti. Důraz má být kladen i na návratnost veřejné podpory. Veřejná podpora má být orientována ve větší míře na podporu vytváření českých řetězců pro velké investory. Při vytváření průmyslových zón se má vláda zaměřit na lokality zejména v strukturálně postižených oblastech.

Pro podporu malého a středního podnikání vláda posílí úlohu Českomoravské záruční a rozvojové banky a bude se snažit o větší dostupnost úvěrů zejména pro malé a střední firmy.

Zvláštní pozornost chce vláda věnovat ochraně spotřebitele v souladu s evropskými normami. Prioritou bude ochrana vnitřního trhu před dovozem nebezpečných výrobků a před nelegálními dovozy.

Vláda chce podporovat další rozvoj českého obranného průmyslu v souladu s členstvím v NATO a hodlá uplatňovat politiku tzv. offsetů se zaměřením na podporu přímých zahraničních investic a exportu.

Vláda má dokončit transformaci českých drah a vypracovat sociální program pro jejich restrukturalizaci. Kabinet hodlá podpořit také výstavbu nového terminálu na letišti Praha Ruzyně.

V oblasti regionálního rozvoje vláda počítá s vyčleněním částky 20 mld. Kč z privatizačních výnosů pro revitalizaci Moravskoslezského kraje.

Vláda se dále zasadí o ratifikaci Aarhuské úmluvy o účasti veřejnosti na rozhodování ve věcech životního prostředí, připraví novou strategii ochrany klimatického prostředí, jejímž cílem bude snižování emisí skleníkových plynů a bude podporovat výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů.

Sociální politika

Nový kabinet klade ve svém programovém prohlášení značný důraz na státní sociální politiku. Považuje ji za "dlouhodobou investici do lidí a tím i do sociálního a ekonomického rozvoje společnosti." Nejdůležitějším úkolem vlády je dobudování sociálních systémů České republiky, boj proti nezaměstnanosti, chudobě a sociálnímu vyloučení, aktivní příjmová politika a dosažení evropských standardů v oblasti ochrany zaměstnanců a v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Vláda chce podporovat další rozvoj sociálního dialogu, zejména prostřednictvím Rady hospodářské a sociální dohody, kolektivního vyjednávání na nadnárodní, národní, odvětvové i podnikové úrovni.

Kabinet bude dále usilovat o vytvoření podmínek pro ratifikaci a o ratifikaci vybrané úmluvy Mezinárodní organizace práce. Předloží k ratifikaci také Dodatkový protokol k Evropské sociální chartě, zakládající systém kolektivních stížností a Revidovanou Evropskou sociální chartu z roku 1996.

Vláda bude usilovat o posilování odborových práv a o zajištění vynutitelnosti kolektivních smluv.

Strategickým cílem vlády je dosažení plné efektivní zaměstnanosti. Aktivní politika zaměstnanosti má přitom směřovat k co nejintenzivnějšímu snižování nezaměstnanosti zejména v regionech severní, střední a jižní Moravy a severozápadních Čech. Programové prohlášení předpokládá také podporu zaměstnanosti osob, obtížně se uplatňujících na trhu práce a deklaruje snahu prosazovat rovnoprávnost žen a mužů v zaměstnání. Bojovat hodlá i proti všem projevům diskriminace v odměňování, zejména proti rozdílům ve výdělcích mužů a žen a rozdílům ve výdělcích domácích a zahraničních pracovníků. Vláda připraví návrh nového zákoníku práce, který zachová dosaženou pracovní právní ochranu závislé práce a zajistí ji i pro atypické formy práce a práci osob samostatně výdělečně činných v závislém postavení, a který rozšíří prostor pro smluvní ujednání v kolektivních smlouvách, včetně veřejných služeb.

Vládní prohlášení počítá se snahou o efektivnější a rychlejší vynutitelnost a vymahatelnost pracovního práva, včetně závazků vyplývajících z kolektivních smluv. Vláda má proto připravit návrh zákona o inspekci práce, který má vytvořit nový systém státního dozoru nad dodržováním pracovních předpisů. Vláda hodlá také vytvořit nový, průběžně financovaný veřejný systém úrazového pojištění.

Vláda má ambici zlepšovat situaci zaměstnanců v nepodnikatelské sféře a zavést šestnáctitřídní systém mzdových tarifů.

Vláda chce posílit motivační funkci minimální mzdy tím, že její poměr k průměrné mzdě se bude přibližovat k poměrům ve státech Evropské unie.

V oblasti sociálního zabezpečení hodlá vláda oddělit prostředky důchodového a nemocenského pojištění od státního rozpočtu a svěřit je do správy veřejnoprávní sociální pojišťovny, spravované za účasti pojištěnců a zaměstnavatelů, která bude vytvořena transformací České správy sociálního zabezpečení. K vytvoření rezervních fondů pojišťovny chce vláda do značné míry použít zdroje z privatizace státního majetku. Základem systému sociálního zabezpečení má být i nadále průběžně financované důchodové pojištění garantované státem, v jehož rámci se má zvýraznit vztah mezi výší důchodu a zaplaceným pojistným. Na systému se mají více než dosud podílet i osoby samostatně výdělečně činné. Vláda hodlá také podpořit rozvoj soukromých kapitálových forem dobrovolného připojištění tak, aby se stalo součástí důchodového systému.

Vláda hodlá také bojovat proti nepříznivému demografickému vývoji obyvatelstva podporou rodin s dětmi. Přídatky na dítě hodlá vláda prosazovat jako příspěvky, které mají náležet všem dětem bez rozdílu. Kabinet počítá také s fondovým financováním rodin s dětmi prostřednictvím novomanželských půjček, rodinného spoření, svěřeneckého fondu a chce navrhnout změny daňového systému zvýhodňující rodiny s dětmi

(společné zdanění manželů, možnost opce mezi přídavky na děti a daňovými odpočty). Vláda chce dále bojovat proti dětské práci.

V oblasti vzdělávání chce vláda podporovat širokou účast na předškolním vzdělávání, pomáhat zdravotně a sociálně znevýhodněným při začleňování do programů základních a středních škol, rozšiřovat přístup k vyššímu vzdělání i pro děti z „méně podnětného sociálního prostředí,“ vytvářet srovnatelné podmínky pro druhý stupeň středních škol a pro nižší ročníky víceletých gymnázií, zajistit rovnost šancí na vzdělání bez ohledu na etnickou příslušnost a podporovat vzdělávání v uměleckých a jazykových školách. Kabinet chce navýšit podíl kapitoly školství na státním rozpočtu a podporovat vícezdrojové financování škol, zachovávající srovnatelné postavení škol všech zřizovatelů.

Zdravotní politika vlády má vycházet principu solidarity a značné role státu a veřejného financování. Vláda chce posílit roli krajů a obcí při organizaci zdravotnických služeb na základě principu subsidiarity, zavést rozsáhlou standardizaci zdravotní péče a implementovat standardy jakosti léčiv Evropské unie. Pro rovný přístup k mimořádně nákladné péči hodlá vláda zřídit samostatný fond pro rozvoj moderní medicíny.

Kulturu chce vláda podpořit vytvořením nové zákonné úpravy, zavádějící vícezdrojové financování kulturních projektů. Finančně hodlá podporovat také rozvoj české kinematografie.

Vláda deklaruje snahu zrealizovat reformu a profesionalizaci ozbrojených sil tak, aby česká armáda byla menší, modernější a výkonnější. Počet vojáků se má díky profesionalizaci armády snížit na 34 až 36 tisíc a počet civilních zaměstnanců nemá přesáhnout 10 tisíc.

Kabinet chce věnovat pozornost také boji s hospodářskou kriminalitou a s korupcí a v souvislosti s hrozbou mezinárodního terorismu také potírat praní špinavých peněz.

Prioritami zahraniční politiky jsou vstup do Evropské unie, prohlubování spolupráce se spojenci v NATO a rozvíjení dobrých vztahů se sousedními zeměmi. Velký význam vláda přikládá vísehradské spolupráci. Vláda chce iniciovat referendum o vstupu do Evropské unie a klade si za cíl získat občany pro vyjádření souhlasu. Značnou důležitost přikládá vláda harmonizaci českého právního řádu s právem Evropské unie a přípravě institucí na vstup.

18. Daňový balík pro odstranění povodňových škod (zvýšení daní)

Komentář odborníků k hodnocení:

Daňový balík pro odstranění povodňových škod se stal naprosto nejhůře hodnoceným opatřením tohoto čtvrtletí a většina členů odborného fóra vyjádřila spokojenost nad tím, že tento návrh byl Poslaneckou sněmovnou zamítnut. Povodně jsou v tomto případě vnímány pouze jako zástěrka pro permanentní zvyšování daní, které navíc není hodnoceno jako prospěšné. Nezávisle na povodních však Česká republika potřebuje zahájit rozsáhlou reformu daňového systému i restrukturalizovat veřejné výdaje. Alespoň částečně pozitivně je vnímáno sblížování sazeb daně z přidané hodnoty a přizpůsobování českých daňových předpisů normám Evropské unie obecně.

Charakteristika opatření:

Za účelem získání finančních prostředků pro odstranění povodňových škod schválila vláda na svém mimořádném zasedání začátkem září soubor úprav sazeb daní. Změny se měly dotknout daní z příjmu, daně z přidané hodnoty a spotřebních daní.

Od ledna 2003 bylo připraveno sblížování sazeb daně z přidané hodnoty. Dosavadní nižší pětiprocentní sazba (je uvalena například na léky, potraviny a stavební práce) měla vzrůst na sedm procent. Dvaadvacetiprocentní daň (vztahuje se na většinu spotřebního zboží) měla naopak o jeden procentní bod klesnout.

Od stejného data také mělo dojít k zavedení pátého daňového pásma pro osoby s nejvyššími příjmy (tzv. milionářská daň). Toto opatření bylo plánováno jako dočasné a po uplynutí tří let se sazba daně z příjmu

osob s daňovým základem vyšším než 996300 korun měla vrátit z 35% zpět na původních 32%.

Na leden 2004 bylo projektováno zavedení společného zdanění manželů, snížení daně z příjmu právnických osob z 31% na 28% a zvýšení spotřební daně z benzínu o 1,10 Kč za litr. Spotřební daň se měla zvyšovat i u cigaret a alkoholu, a to s platností od prosince 2002.

Před projednáváním tohoto zákona v Poslanecké sněmovně doporučil sněmovní rozpočtový výbor zákon přijmout, zároveň ale navrhl, aby se nekonala podrobná rozprava. Sněmovna návrh výboru přijala a poslanci tak nemohli podávat pozměňovací návrhy.

Pro zákon se ve sněmovně nepodařilo najít potřebnou podporu. Ministr financí Bohuslav Sobotka hodlá na nejbližším zasedání Poslanecké sněmovny předložit další daňový návrh, spočívající na stejných principech.

Částku, kterou tímto způsobem hodlala vláda získat, tedy 10,3 miliardy korun, již Ministerstvo financí zahrnuje do svého návrhu rozpočtu pro příští rok, ve kterém počítá s deficitem ve výši 157,2 miliardy korun. Protože není pravděpodobné, že by nově předložený balíček stihl Parlament schválit včas, bude Ministerstvo financí muset najít jiné zdroje, nebo změnit strukturu rozpočtu.

Poradie opatrení podľa ratingu za obdobie október - december 2002 - Česká republika

Výsledky projektu HESO za Českú republiku zostavuje [Inštitút ekonomických štúdií Fakulty sociálnych vied Univerzity Karlovy](#).

	IV. ŠTVRŤROK OKTÓBER - DECEMBER 2002	RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
	Poradie opatrení podľa RATINGU (prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju)	[-300;300]	[-3; 3]	%
1.	Ukončení prístupových jednání s Evropskou unií	169,7	1,80	94,3
2.	Reforma armády České republiky (profesionální armáda od roku 2007; zrušení tendru na nadzvukové letouny)	147,8	2,15	68,8
3.	Návrh na zkrácení lhůty pro uplatnění zpětného nároku na výplatu dávky státní sociální podpory na 3 měsíce (dříve 1 rok) a návrh na výpočet dávky sociální péče ze 70% výdělku žadatele (dříve ze 100%)	126,0	2,20	57,3
4.	Návrh Koncepce reformy veřejných rozpočtů (omezení zneužívání sociálních dávek; racionalizace státní sféry; snížení schodku veřejných financí)	105,3	1,30	81,0
5.	Žaloba České republiky proti Nomuře u mezinárodního rozhodčího soudu	73,1	1,75	41,8
6.	Návrh na převod nepotřebného vojenského majetku na územní samosprávné celky	67,1	1,85	36,3
7.	Daňové úlevy pro firmy a lidi pomáhající při odstraňování následků živelních pohrom	66,1	2,05	32,3
8.	Ochrana českého vzdušného prostoru během summitu NATO americkými stíhačkami	63,9	1,95	32,8
9.	Pokuta 300-tis. Kč pro Středisko cenných papírů za zneužití dominantního postavení	28,1	1,20	23,4
10.	Návrh na doživotní rentu pro exprezidenty ČR	18,8	0,80	23,5
11.	Zahájení vysílání informačního internetového Rádia Vnitro Ministerstva vnitra ČR	4,3	0,35	12,3
12.	Růst mezd ve státní sféře (v průměru o 7%)	-10,5	-0,20	52,3
13.	Zvýšení minimální mzdy o 500 korun (na 6200 Kč)	-26,5	-0,50	53,0
14.	3-měsíční moratorium na zvyšování regulovaného nájemného bytů	-89,3	-1,40	63,8
15.	Státní rozpočet na rok 2003 (schodek 111,3 mld. Kč, 4,6% HDP; deficit veřejných financí 6,3% HDP)	-91,3	-1,10	83,0
	RATING IV. ŠTVRŤROKA 2002 - prijaté opatrenia	42,9		

- [Fórum odborníků](#)

Komentáře a charakteristiky hodnocených opatření

1. Ukončení přístupových jednání s Evropskou unií

Komentář odborníků k hodnocení:

Členové fóra vidí ukončení přístupových jednání jako vyvrcholení snahy České republiky o evropskou integraci. Tato radost je poněkud zkalena faktem, že ze všech nově přistupujících zemí obdrží ČR nejnižší dotace. Experti však upozorňují nato, že tyto částky se zdají být marginální a „naprosto okrajové a absurdní, pokud se díváme na ty ohromné díry ve veřejných rozpočtech (viz. dálnice do Ostravy, či causa Nomura).” Dotace dohodnuté v Kodani také nejsou do té míry podstatné, jelikož nemají dlouhodobou platnost. Jediným problémem teď je přesvědčit obyvatelstvo o kladech vstupu do EU, což by ve světle těchto nižších dotací mohlo být obtížnější.

Charakteristika opatření:

Na zasedání Evropské rady v Kodani došlo v evropském integračním procesu k největšímu kroku vpřed. Byla uzavřena jednání s deseti zeměmi východní a střední Evropy a bylo stanoveno datum jejich vstupu do Evropské unie - prvního května 2004. Ten bude následovat po formálním podpisu smlouvy o přistoupení v Aténách 16. dubna 2003. Čeští občané rozhodnou o vstupu ČR do EU v referendu ve dnech 15. a 16. června. Balíček dohodnutý v Kodani zaručuje, že Česká republika dostane více finanční pomoci, než kolik přispěje do rozpočtu Evropské unie. V prvních třech letech po vstupu dostane Česká republika asi 749 milionů (23 miliard Kč).

Výhody vstupu do EU byly již mnohokrát zmiňovány. Ačkoli nedostane ČR mnoho prostředků v podobě přímých dotací či strukturálních fondů, bude moci výrazně profitovat z volného přístupu na evropský trh. Nejvíce kritizován byl fakt, že v přepočtu na jednoho obyvatele dostane ČR nejméně peněz ze všech kandidátských zemí, dokonce méně než poměrně bohaté Slovinsko či Malta. Částečným zdůvodněním je však menší rozsah zemědělství a neexistence hranic s nečlenskými státy unie.

2. Reforma armády České republiky (profesionální armáda od roku 2007; zrušení tendru na nadzvukové letouny)

Komentář odborníků k hodnocení:

Experti se shodují na nutnosti českou armádu reformovat a to vzhledem k její velikosti i nepřehlednosti financování. Víze profesionální armády vzbudila kladný ohlas. Členové fóra upozorňují na nutnost armádu reformovat v souladu s koncepcí a strukturou NATO, jehož funkčnost je plně závislá na funkčnosti jednotlivých složek (členských států) a jejich sladění. Kladně bylo také přijato zrušení tendru na nadzvukové letouny, a to kvůli současné ekonomické situaci, neprůhlednosti výběrového řízení a nejasnostech okolo ofsetových programů.

Charakteristika opatření:

Na svém listopadovém zasedání přijala česká vláda jednomyslně plán reformy a profesionalizace armády. V roce 2007 by měla česká armáda mít přibližně 35 tisíc plně profesionálních vojáků a dalších 10 tisíc civilních zaměstnanců. Také počet posádek se bude snižovat. Reforma dále počítá se vznikem krajských vojenských velitelství a velitelství pro jednotky, na jejichž práci se chce Česká republika specializovat v rámci NATO

(jedná se o jednotky protichemické, protibiologické a protiradiační ochrany a pasivní sledovací systémy).

Cílem reformy je vytvořit malou mobilní armádu, schopnou rychle zasáhnout i na velké vzdálenosti. Reforma byla připravována s ohledem na předpokládanou roli České republiky v NATO a počítá též s vypracováním analýzy bezpečnostních rizik ve střeoevropském prostoru. Úkol zabezpečit ochranu území ČR má stát na třech pilířích: maximálním využití ozbrojených sil kompatibilních se systémy NATO, společné alianční protivzdušné obraně a na připravenosti přijmout na své území jednotky ostatních členských států NATO.

Vláda se také rozhodla nechat vypršet smlouvu o nákupu 24 nadzvukových stíhaček JAS-39 Gripen britsko-švédského konsorcia SAAB/BAE Systems. Premiér Špidla pověřil ministra obrany Jaroslava Tvrdíka jednáním s jeho slovenským protějškem o vytvoření společné česko-slovenské letecké jednotky. Celá reforma by měla být ukončena v roce 2010.

3. Návrh na zkrácení lhůty pro uplatnění zpětného nároku na výplatu dávky státní sociální podpory na 3 měsíce (dříve 1 rok) a návrh na výpočet dávky sociální péče ze 70% výdělku žadatele (dříve ze 100%)

Komentář odborníků k hodnocení:

Experti se shodují na tom, že se sice nejedná o konečné řešení problematiky, ale jistě jde o krok správným směrem. Zazněla obava, aby plošné řešení problematiky negativně nedopadala na jednu skupinu obyvatel více než na jiné. Každopádně je ale vítané zpřísnění vyplácení dávek z důvodu vyšší motivaci k hledání si legální práce - zde pak jde o vhodné nastavení poměru minimální mzda a životní minimum. Někteří členové fóra diskutovali nutnost zpětného vyplácení sociálních dávek vůbec. Domnívají se že pokud se někdo dostane do tíživé situace a potřebuje státní pomoc, potřebuje ji ihned a ne až zpětně.

Charakteristika opatření:

O státní sociální podporu budou moci lidé žádat jen 3 měsíce zpětně, nikoliv rok jako dosud. Vláda na konci října schválila zákon o státní sociální podpoře, kterým zkrátila lhůtu pro uplatnění zpětného nároku na dávky zejména proto, že chce předejít zneužívání peněz daňových poplatníků.

Vláda chce také více motivovat občany pobírající dávky sociální péče podle návrhu novely zákona o sociální potřebnosti, aby si hledali práci. Chce zajistit, aby nebylo výhodnější odmítnout zaměstnání v případě, že je mzda nižší než vyplácené dávky. V budoucnu by proto mělo být při výpočtu dávky vzato v úvahu pouze 70% žadatelova výdělku, nikoli 100% jako nyní.

4. Návrh Koncepce reformy veřejných rozpočtů (omezení zneužívání sociálních dávek; racionalizace státní sféry; snížení schodku veřejných financí)

Komentář odborníků k hodnocení:

Všichni respondenti zmiňují nutnost reformy, která je již dlouho odkládána a je to jistý „transformační dluh“. Předložené návrhy považují za velmi seriózní příspěvek do diskuse. Mají pouze obavy o finální provedení této reformy, aby nakonec byla provedena v dostatečné míře a nejednalo se pouze o nefunkční kompromis. Některé kroky, jako například procentní snižování stavu zaměstnanců státní správy, se zdají být poněkud ukvapené bez důkladného auditu, který by zjistil jejich skutečně potřebný počet.

Charakteristika opatření:

Ministerstvo financí (MF) ČR vypracovalo rozpočtový výhled na období 2003 až 2006 a Koncepci reformy veřejných rozpočtů. Tento materiál zdůrazňuje potřebu omezit zneužívání sociálních dávek, racionalizovat státní sféru (jmenovitě pak školství a zdravotnictví) a předkládá také řadu konkrétních opatření. Mezi ty patří přesun vybraného zboží a služeb ze snížené do základní sazby DPH (tedy zvýšení daně z 5 na 22%),

zvýšení spotřební daně, snížení daně z příjmu právnických osob, provedení reformy důchodového systému, snížení státní podpory stavebního spoření a každoroční snížení počtu státních úředníků o 2%. Podle MF ČR je cílem taková fiskální reforma, která ve střednědobém horizontu povede ke snižování podílu schodku veřejných rozpočtů na HDP při zachování sociální soudržnosti a kvality veřejných služeb. K ozdravení státního rozpočtu má dojít nejen snížením výdajů, ale i zvýšením daní. V roce 2006 se počítá například se 20 mld. korun dodatečných daňových příjmů. Pokud by se tyto návrhy realizovaly, státní rozpočet by v roce 2004 ušetřil 16 miliard, v roce 2005 už 39 a v roce 2006 53 miliard korun. Tzv. radikální verze reformy, která počítá s podstatnými škrty ve výdajové stránce veřejných rozpočtů, by měla vést ke snížení deficitu veřejných financí v roce 2006 na 3,7% HDP z rekordních 6,3% HDP v roce 2003. Naproti tomu pozvolnější scénář reformou by snížil deficit veřejných financí na 4,9% HDP.

5. Žaloba České republiky proti Nomuře u mezinárodního rozhodčího soudu

Komentář odborníků k hodnocení:

Podání žaloby Českou Republikou u rozhodčího soudu proti Nomuře je podle odborníků „prakticky povinné opatření v zájmu ochrany státních zájmů“. Členové fóra se shodují na oprávněnosti tohoto kroku, jako na dobrém defenzivním opatření, jelikož morální hazard bývalého vedení IPB by neměl zůstat bez odezvy. Postup vlády v dřívějších letech byl zřejmě také do jisté míry příčinou problémů, proto je také akceptována opačná žaloba Nomury proti ČR. Velmi netransparentní prostředí v českém bankovním prostředí a pomoci bankám ze státních rozpočtů je také shledáváno jako spoluviník výše zmíněných problémů.

Charakteristika opatření:

Fond národního majetku (FNM) ČR a Česká republika podaly v prosinci 2002 u arbitrážního soudu v Londýně žalobu proti společnosti Nomura Principal Investment plc (dříve Nomura Europe plc) a společnosti Saluka Investments B.V. FNM a ČR v žalobě uvádí, že Nomura porušila své smluvní závazky vyplývající ze Smlouvy o prodeji a koupi akcií Investiční a Poštovní banky (IPB) v roce 1998 a dopustila se dalšího protizákonného jednání v souvislosti s touto smlouvou a v návaznosti na ni. FNM požaduje od Nomury mimo jiné náhradu škody ve výši 103 až 263 miliard korun, kterou ČR utrpěla v souvislosti s nucenou správou uvalenou na IPB. Tato částka zahrnuje také odškodnění za záruky poskytnuté ČSOB a smluvní pokutu FNM.

Současně žaluje u téhož londýnského soudu Nomura Českou republiku o 40 miliard Kč za škody způsobené jí uvalením nucené správy na IPB a pokřivením konkurenčního prostředí v bankovním sektoru očistěním České spořitelny a Komerční banky od špatných úvěrů. Jedná se o první případ, kdy ČR žaluje zahraničního investora o vysokou částku u mezinárodního soudu.

6. Návrh na převod nepotřebného vojenského majetku na územní samosprávné celky

Komentář odborníků k hodnocení:

Převod armádního majetku na územní samosprávné celky nevyvolal velké emoce, byl přijat kladně, ale nebyla mu přisouzena vysoká míra důležitosti. Členové fóra ocenili fakt, že majetek, který je dlouhodobě nevyužívaný a pro něj jeho majitel ani smysluplné využití nikdy nenajde, přejde pod správu někoho jiného kdo s ním snad naloží lépe. Zde se ale zdá být kámen úrazu, jelikož vyvstaly obavy, aby se nejednalo pouze o danajský dar obcím. Nesmí se jednat pouze o polovičatou reformu, která již nebude řešit otázku, co s majetkem, jež nebude ku prospěchu ani obcím. Předání tedy bude možná muset být spojeno s jistými formami dotací a státní pomoci v případě pro obce nevhodných objektů.

Charakteristika opatření:

Ministerstvo financí společně s Ministerstvem obrany navrhuje zrychlení převodu nepotřebného vojenského majetku na územní samosprávné celky (obce a kraje). Zákon, který tento převod upravuje, musí být ještě projednán na zasedání vlády.

Jedná se o majetek, který není a nebude potřebný pro jiné organizační složky státu, státní organizace a ani veřejný zájem již nebude vyžadovat jeho ponechání ve státním vlastnictví. Jedná se o 800 až 900 objektů včetně pozemků, součástí převodu by měly být i bytové objekty. Majetek může sloužit potřebě obcí i jejich občanů. Vláda si slibuje zlepšení regionálního rozvoje a tak i zaměstnanosti. Starostové obcí, ze kterých armáda odchází, mají naopak strach ze ztráty příjmů. Na návrh Ministerstva obrany bude o převodu jednotlivého majetku rozhodovat vláda.

7. Daňové úlevy pro firmy a lidi pomáhající při odstraňování následků živelních pohrom

Komentář odborníků k hodnocení:

Odborníci se domnívají, že pokles příjmů státu v důsledku těchto daňových úlev znatelnějším způsobem nezhorší situaci veřejných rozpočtů. Maximální pozornost je samozřejmě třeba věnovat tomu, aby se v maximální míře omezila možnost zneužití těchto ustanovení. Výtky padly opět na nesystemovost tohoto opatření s tím, že daně by se neměly ulevovat ale snižovat. Lidský aspekt je však hodnocen kladně a „je to alespoň malá odměna pro lidi, kteří mají srdce a pomáhali...“

Charakteristika opatření:

Pomoc obětem letních záplav bude možné odečíst z daní. Změnu zákona navrženou ODS schválila v prosinci Poslanecká sněmovna. Schválený poslanecký návrh obsahuje ustanovení, která se týkají řešení daňových důsledků při poskytování bezúplatné humanitární pomoci při odstraňování následků živelních pohrom v oboru daně z přidané hodnoty a daně z příjmů. Již v daňovém přiznání za letošní rok si budou moci lidé, kteří poskytli peníze na odstranění povodňových škod, snížit základ daně z příjmu o dalších 10% nad rámec odpočtů darů. U právnických osob jde o dalších 5%, tedy nejvýše 10%. Osvobozeny od daně by měly být také dotace ze státního rozpočtu, rozpočtů obcí a krajů, státních fondů a grantů, pokud byly použity k odstranění následků záplav. Daňová úleva se týká také zvýhodněných půjček až do výše milionu korun na bytové účely a 200-tisíc korun k překlenutí tíživé finanční situace, které postiženým nabídne jejich zaměstnavatel.

Návrh počítá se zvýšením částky poskytnuté zaměstnancům z fondu kulturních a sociálních potřeb firmy. Z dosavadních 10-tisíc se limit osvobozený od daně zvedl na půl milionu korun. Povodňovou pomoc poskytnutou jinou než peněžní formou bude také možné zahrnout do daňových nákladů. Další úlevu schválili tento týden poslanci na základě vládního návrhu, podle něhož mohou obce prominout postiženým občanům daň z nemovitosti.

Z hlediska dopadu do státního rozpočtu povede nová právní úprava podle důvodové zprávy k částečnému snížení příjmů státního rozpočtu jehož rozsah nelze zcela přesně specifikovat, nicméně se očekává případný výpadek příjmů státního rozpočtu maximálně v řádu stamiliónů korun. Na druhé straně budou tyto případné negativní dopady do státního rozpočtu vykompenzovány tím, že nepříznivé důsledky ničivých povodní bude řešit ve zvýšené míře (mimo jiné i v důsledku schválených daňových opatření) i privátní sektor s tím, že celkový dopad na státní rozpočet by měl být z tohoto pohledu pozitivní.

8. Ochrana českého vzdušného prostoru během summitu NATO americkými stíhačkami

Komentář odborníků k hodnocení:

Dohoda o ochraně českého vzdušného prostoru byla všemi členy fóra hodnocena kladně, nicméně jí nepřikládali velmi velkou důležitost. Ačkoli se všichni shodli na kvalitě tohoto opatření, východiska pro takové hodnocení se liší. Někteří považovali tento přístup za kvalitní a plně nahrazující koupi českých supersoniků, které díky takovéto možnosti nejsou potřebné. Jiní naopak toto opatření schválili díky vyjimečnosti situace a rychlosti jeho vyřešení, současně však považují za nutnost vyřešit problém ochrany českého vzdušného

prostoru (např. právě koupí vlastních letounů).

Charakteristika opatření:

Zajištění bezpečnosti českého vzdušného prostoru během summitu NATO vyřešilo Ministerstvo obrany novým zákonem. Ten během summitu umožnil české armádě spolupracovat s armádou Spojených států. Zákon prošel legislativním procesem bez problémů a schválil tak misi 250 amerických vojáků, 15 letadel a jednoho výzvědného letounu AWACS. Americké síly střežily české území od 15. do 30. listopadu 2002.

Američtí vojáci byli umístěni na letecké základně v Čáslavi a na velitelství českého letectva ve Staré Boleslavi. Odpovědnost za případnou vojenskou akci nesla česká strana, případný zásah by býval musel schválit ministr obrany Jaroslav Tvrdík, nebo člověk jím pověřený. Češi by také v případě škod nesli hmotnou odpovědnost za následky.

Armáda české republiky v této době nedisponuje moderními nadzvukovými letouny. Vlastní pouze dnes již zastaralé MIG-21 ruské výroby a podzvukové bitevníky z AERO Vodochody. Z tendru na zakoupení supersoniků JAS-39 Gripen sešlo. Po společné akci s letectvem Spojených států opět vyvstala otázka, zda koupit či nekoupit vlastní nadzvukové letouny. Byla zmíněna také varianta společné ochrany vzdušného prostoru se Slovenskem.

9. Pokuta 300-tis. Kč pro Středisko cenných papírů za zneužití dominantního postavení

Komentář odborníků k hodnocení:

Pokuta udělená Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) Středisku cenných papírů (SCP) byla udělena po právu a zřejmě by mohla přispět ke zvýšení prestiže ÚOHS, jelikož ukazuje, že kontrole dodržování platných zákonů se nevyhnou ani úřady či instituce, u kterých bychom sankce nečekali.

Charakteristika opatření:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) pravomocně uložil pokutu 300 000 Kč Středisku cenných papírů (SCP) za zneužití dominantního postavení. Pokuta má podle předsedy SCP vzhledem k vyrovnanému rozpočtu SCP pouze preventivní charakter, vysoká pokuta by vedla k navýšení cen pro klienty Střediska a byla by kontraproduktivní.

SCP zpoplatnilo službu vedení cenných papírů na účtech majitele tak, že ze všech majitelů cenných papírů zapsaných ve Středisku byla tato cena fakturována pouze přibližně jednomu až dvěma promile klientů, kteří tak hradili celkové náklady na tuto službu. Problematická byla také skutečnost, že informační služby pro státní orgány byly poskytovány zdarma. Středisko hradilo náklady, které mu vznikly v souvislosti s jejich poskytováním z příjmů z jiných služeb, které muselo adekvátně navýšit.

Z uvedených důvodů je Středisko cenných papírů povinno do 3 měsíců přijmout taková opatření, která odstraní závadný stav.

10. Návrh na doživotní rentu pro exprezidenty ČR

Komentář odborníků k hodnocení:

Schválení renty pro exprezidenty se setkalo s mírným souhlasem bez velké důležitosti tohoto kroku. Většina dotázaných se shodla na poměrné standardnosti tohoto kroku a to hlavně v porovnání s ostatními evropskými státy, kde je tato praxe běžná. Výše renty se zdá být přiměřená podmínkám ČR.

Charakteristika opatření:

Česká vláda schválila návrh vicepremiéra pro legislativu Pavla Rychetského, který upravuje postavení exprezidentů. Právní norma, zabývající se zajištěním a pozicí bývalých hlav státu dosud České republiky chybí. Podle vládního návrhu má mít exprezident nárok na doživotní rentu, po dobu pěti let mu bude zajištěna policejní ochranka, automobil s řidičem a kancelář.

Renta se má podle návrhu skládat z platu ve výši 67 900 Kč a zhruba padesátitisícového příspěvku na různé výdaje. Návrh zákona vychází z toho, že bývalý prezident bude i po svém odchodu veřejně činný a bude vykonávat veřejně prospěšnou činnost. Náklady na zajištění renty exprezidenta ponese Kancelář prezidenta republiky.

Přidělení renty bývalým hlavám státu je v Evropě poměrně běžné, i když například v Rakousku se prezident po svém odchodu z funkce stává řadovým občanem se standardním důchodem. Zákon v tuto chvíli prochází druhým čtením v Poslanecké sněmovně.

11. Zahájení vysílání informačního internetového Rádía Vnitro Ministerstva vnitra ČR

Komentář odborníků k hodnocení:

Tento počín Ministerstva vnitra vyvolal spíše neutrální ohodnocení a nebyl pokládán za příliš důležitý. Výrok, že „tento krok příliš nechápu“ anebo „zajímavý nápad, bez významného dopadu“, do jisté míry charakterizuje hodnocení tohoto opatření. Zahájení vysílání se nicméně shledalo s ohlasem co do přiblížení státní správy obyvatelstvu. Ceněny jsou i nízké náklady internetového vysílání, nebylo však opomenuto nízké rozšíření internetu u nás. Cílová skupina bude díky tomuto faktu značně omezená. I tak nízké náklady se staly předmětem kritiky, a byla položena otázka, zda se nejedná o plýtvání penězi daňových poplatníků, jež si dnes platí veřejnoprávní televizi i rozhlas. Internetové rádio je ale také vnímáno tak, že „rozhodně neuškodí, musí být věcné, informativní a nepropagandistické“.

Charakteristika opatření:

V listopadu začalo na adrese <http://www.mvcr.cz> vysílat internetové Rádio Vnitro. Jeho provoz zajišťuje odbor tisku a public relations Ministerstva vnitra. Rádio vysílá 24 hodin denně a jeho hlavní náplní byly zpočátku informace o zasedání NATO v Praze, později převážně zprávy týkající se reformy veřejné správy. Kromě policejních informací se ve vysílání objevují rozhovory se zaměstnanci ministerstva, soudničky, praktické rady a hudba.

Podle mluvčí ministerstva vnitra Gabriely Bártíkové nemá projekt komerční ani zábavní ambice – cílem je zlepšit informační servis. Pro vysílání po internetu není potřebná licence. Náklady ve výši 180 tisíc Kč ročně jsou hrazeny z prostředků na prevenci kriminality. Na rozdíl od USA je v Evropě rozhlasové vysílání státního úřadu spíše raritou.

12. Růst mezd ve státní sféře (v průměru o 7%)

Komentář odborníků k hodnocení:

Spíše negativní ohodnocení si růst mezd zasloužil z několika důvodů. V sektorech, kde by byl růst velmi zapotřebí, jako například ve školství došlo spíše k přerozdělení prostředků. Stoupla sice tarifní mzda, ale došlo ke snížení mimomzdových příjmů, takže zaměstnanci si moc nepomohli. V jiných sektorech bylo kritizováno ne navýšení, ale spíše vysoký počet méně kvalitních zaměstnanců. Členové fóra by raději na úřadech viděli méně, lépe placených kvalitních úředníků. Ve svém rozsahu toto navýšení celkem odpovídá stavu rozpočtů, i když fakt že dosti převyšuje inflaci vzbudil také některé negativní ohlasy.

Charakteristika opatření:

Ministr práce a sociálních věcí Zdenek Škromach prosadil v prosinci plán na zvýšení mezd státních

zaměstnanců, čímž vláda dostala slibu o vzestupu platů zaměstnanců státní sféry. V průměru o 7% dostali od ledna přidáno například učitele, lékaři, zdravotní sestry a duchovní. Mezi základními mzdami státních zaměstnanců jsou však výrazné rozdíly; tarifní mzdy pedagogů budou průměrně o 10% vyšší, lékařů až o 17%. Rozhodnutí se týká asi 850-tisíc státních zaměstnanců. Již v září však kabinet rozhodl o tom, že se pro příští rok zmrazí platy ústavních činitelů, kteří měli dostat od ledna přidáno také.

Od ledna 2003 měl být původně zaveden nový mzdový systém, ale pod vlivem srpnových povodní odboráři přistoupili na jednoroční odklad reformy. Státní zaměstnanci měli před povodněmi šanci na vyšší vzestup příjmu - až o 13%.

13. Zvýšení minimální mzdy o 500 korun (na 6200 Kč)

Komentář odborníků k hodnocení:

Minimální mzda je spíše kritizována z ekonomických důvodů a jejího dopadu na firmy. Má však i kladné sociální dopady. Slovy člena fóra: „Politika zvyšování minimální mzdy má dva aspekty: omezení daňových úniků a mzdových spekulací (pozitivní aspekt). Dostává se ale na hranu udržitelnosti tam, kde malé ztrátové podniky chtějí přežít a platí mzdu odpovídající dané produktivitě práce (negativní aspekt).“ Zvýšení se však nezdá být příliš drastické. „Zvýšení minimální mzdy je sporná otázka. Je pravdou, že tím budou negativně postíženy především malé podniky, a proto lze očekávat propouštění z tohoto důvodu. Myslím si však, že zvýšení o 500 korun není drastickým krokem.“

Charakteristika opatření:

Od 1. ledna došlo ke zvýšení minimální mzdy v České republice z 5700 na 6200 Kč měsíčně. ČSSD minimální mzdu výrazně zvyšuje již od roku 1998, kdy poprvé sestavila vládu - v lednu 1998 činila minimální mzda pouhých 2650 Kč měsíčně. Zvyšování minimální mzdy považuje za prioritu sám premiér Špidla, který se domnívá, že čím vyšší bude minimální mzda, tím méně lidí bude závislých na sociálních dávkách.

Podle předsedy Českomoravské komory odborových svazů (ČMKOS) Milana Štěcha bude zvýšení minimální mzdy nutit zaměstnavatele efektivněji organizovat práci a zmenší prostor pro vyplácení černých platů a daňové úniky. ČMKOS navrhovala minimální mzdu zvýšit dokonce na 6500 Kč, dosaženou částku označil ministr Škromach za kompromis mezi zájmy zaměstnavatelů a odborů.

Někteří ekonomové se obávají, že zvýšení minimální mzdy může mít negativní vliv na zaměstnanost nejméně kvalifikované části pracovní síly i některé firmy. Po tomto zvýšení dosahuje minimální mzda v České republice necelých 40 procent mzdy průměrné.

14. 3-měsíční moratorium na zvyšování regulovaného nájemného bytů

Komentář odborníků k hodnocení:

Rozhodnutí vlády o zmrazení nájemného bylo kritizováno valnou většinou všech členů fóra odborníků. K dobru tohoto opatření přispěl fakt, že se jedná pouze o přechodnou záležitost, jež má v krátkém období ochránit nájemníky před tlakem z uzavření pro ně nevýhodné nájemní smlouvy. Na druhou stranu byl velmi kritizován právě fakt, že se jedná o naprosto nesystémový krok, jež nemá žádnou střednědobou platnost a problém dlouhodobě neřeší. Zazněly hlasy, že úplná deregulace nájemného zřejmě není žádoucí, jelikož i v zemích s vyspělou tržní ekonomikou se jistá forma regulace vyskytuje. Tato regulace by však měla být nižší než dnes, řešením by mohlo být jisté přesně stanovené pravidlo průběžného růstu regulovaného nájmu. Toto pravidlo by ochránilo nájemníky a nediskriminovalo by majitele nemovitostí tím, že se svým majetkem nemohou nakládat podle své vůle.

Charakteristika opatření:

Na snahy majitelů domů razantně zvýšit nájemné zareagoval kabinet uvalením 3-měsíčního moratoria na

zvyšování nájemného bytů. Dosud platné nařízení Ministerstva financí o regulovaném nájemném v listopadu zrušil Ústavní soud. Vládní opatření znamená, že tři měsíce od okamžiku, kdy vyjde ve Sbírce zákonů, nelze zvyšovat nájemné žádným způsobem a to ani v případě, že by se obě strany dohodly. Nespokojení vlastníci nemovitostí se chtějí obrátit na Ústavní soud a žalovat stát o ušlý zisk. Zmrazení se nevztahuje na byty s dosud neregulovaným nájemným a na nově uzavírané smlouvy o volném nájemném.

Vláda svůj postup odůvodnila tvrzením, že existují velmi silné signály, že dochází k nepřiměřenému nátlaku na nájemníky, kterým jsou pak vnučovány smlouvy, jež jsou zjevně nevýhodné. Běžná právní ochrana nestačí, a proto padlo rozhodnutí situaci takto stabilizovat.

Zároveň na své schůzi v prosinci uložila vláda ministrům Bohuslavu Sobotkovi a Pavlu Němcovi, aby do 31. ledna připravili nový zákon o nájemném. Ten má popisovat pravidla, kterými se určuje výše nájemného a základním principem má být umožnění kontinuální změny, nikoli zlomový šok. Zákon o nájemném bude chránit nájemníky a bude doplněn odpovídajícími nájemní vztahy tak, aby deregulace byla sociálně únosná.

15. Státní rozpočet na rok 2003 (schodek 111,3 mld. Kč, 4,6% HDP; deficit veřejných financí 6,3% HDP)

Komentář odborníků k hodnocení:

Státní rozpočet se setkal s velkým nesouhlasem respondentů a byla mu přisouzena vysoká míra důležitosti. Upozorněno bylo především na snížení rozpočtového deficitu o úhradu ztráty České konsolidační agentury (ČKA), jež bude muset být zaplacená tak jako tak, a tudíž toto opatření vůbec nic neřeší. Nesouhlas také vzbudila pouhá kontinuita či setrvačnost rozpočtů, s absencí systémových změn, jež tlačí stále problémy před sebou. To se projevuje ve stále se zvyšujících schodcích rozpočtů. Experti se shodují na nutné reformě veřejných financí a doufají, že nově avizované pokusy půjdou v reformě dostatečně daleko.

Charakteristika opatření:

Český parlament schválil vládní návrh státního rozpočtu na rok 2003, který počítá se schodkem ve výši 111,3 mld. Kč. Jedná se o dosud nejvyšší schodek státních financí v české historii. Celkové příjmy rozpočtu na rok 2003 jsou ve výši 684,1 mld. Kč, což je méně než loňských 690,4 mld. Kč. Naopak celkové výdaje v roce 2003 vzrostou na 795,4 mld. Kč z 736,6 mld. Kč v roce 2002. Do snížení výdajů se také promítlo rozhodnutí snížit úhradu ztráty České konsolidační agentury ze 60,0 mld. Kč na 18,6 mld. Kč. Rozdíl však bude muset být splacen a bude pravděpodobně figurovat v rozpočtu na rok 2004. Státní dluh na konci roku 2002 dosáhne podle odhadů výše 460 mld. Kč.

Sporným bodem rozpočtu nadále zůstávají mandatorní výdaje, které rok od roku rostou a představují vážný problém. Nejvíce prostředků, 277,889 mld. Kč, plyne na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Zástupci ČSSD tvrdí, že tyto výdaje nelze radikálně snížit, neboť k tomu chybí vhodná legislativa. Deficit plánovaného rozpočtu bude tvořit 4,6% HDP. Po zahrnutí výdajů na odstranění následků povodní a bez zahrnutí čistých půjček a dotací transformačním institucím dosáhne deficit veřejných rozpočtů 6,3% HDP (5,7% v roce 2002), tedy přibližně stejné úrovně jako deficit vládního sektoru podle metodiky ESA 95, která je základem pro hodnocení maastrichtských fiskálních kritérií. Podle maastrichtských kritérií země, které chtějí vstoupit do EMU nesmí mít deficit vyšší než 3% HDP. Schodek státního rozpočtu na rok 2003 chce Ministerstvo financí do výše 106,48 miliardy korun financovat vydáním státních dluhopisů.